

PISSARRA

Revista d'ensenyança de les Illes-N° 39 A 1986

E-540
Joan Ildonet Escalas
Ciutat Querretaro s/no 4, 3aA
esq. Avd. M...
Poligono ...
... (Palma)

LA NORMALITZACIÓ L...TICA A DEBAT

A. BERNABE

Presentació

Amb aquest número monogràfic, PISSARRA ha volgut obrir un debat, el més ample possible, en torn a una Llei que haurà de ser polèmica, al manco en la seva aplicació. La necessitat mateixa d'elaborar una Llei de Normalització Lingüística significa, en realitat, el reconeixement d'una situació anormal.

La discussió que ara encetam no és nova, doncs està en el carrer de temps enrera. I també a les escoles. Tots sabem i coneixem enfrontaments a Claustres i a les aules, dels quals tampoc no se'n escapen les A.P.A.S. La qual cosa és resultat de les diferents posicions que ha adoptat cadascú en el seu àmbit professional, laboral i/o en el seu entorn social i cultural.

A partir d'ara la polèmica estarà més servida que mai. I ningú no en podrà defugir. Caldrà, per tant, participar d'una manera activa en la defensa d'uns dels drets més elementals i irrenunciabls de l'home. El dret d'expressar-se en la llengua que li és pròpia, en la seva llengua. I el deure que tenen els demés de respectar-hi aquest dret, i d'adquirir per si mateixos la defensa de la llengua d'una gent i una terra que els ha acollit. Si volem fer de la nostra una societat moderna tenim ara l'ocasió per a demostrar-ho renunciant a plantetjaments maximalistes i radicalitzats. La realitat social va sempre per davant de les Lleis que la regeixen, i aquí tenim una circumstància més per a comprovar-ho.

PISSARRA

Revista periòdica d'informació de l'ensenyança de les Illes

Edita:

Sindicat Treballadors de l'ensenyança de les Illes (STEI) i Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats de les Illes

Produït per Prensa Universitaria

La revista no s'identifica necessàriament amb els articles que van signats

Portada: A. Bernabé

Imprimeix: Gráficas Terrasa

Dep. Legal.: PM 533 - 1979

PISSARRA ha demanat l'opinió a tota una sèrie d'Institucions, partits polítics i entitats.

Agraïm en primer lloc la col·laboració de les dues Institucions a les que hem demanat l'opinió. La llàstima és que haurien pogut aprofitar l'ocasió per a fer-nos un avanç dels seus propòsits i intencions de un futur, que no un inventari del que han realitzat fins ara.

Dels partits polítics, uns han contestat i altres no. El tema certament era difícil i arriscat. Cadascú jutjarà les raons per les quals han defugit la seva responsabilitat. Ademés de les posicions dels diferents partits que trobareu a les planes que segueixen, PISSARRA demanà les opinions a U.M. i P.D.P. i cap dels dos han dit ni ase ni bèstia. Els de A.P. ens digueren que suscrivien el que digués la Conselleria d'Educació i Cultura del Govern Balear. I els del P.S.M. feien el mateix amb l'opinió que signava el Conseller de Cultura del Consell Insular de Menorca. I PISSARRA respecta la determinació d'ambdós partits polítics, però lamenta veure's privada de la seva opinió, pel que resta de pluralitat a un debat; i més encara pel que significa de confusió de funcions i competències entre partits polítics d'una banda i càrrecs de govern o institucions de l'altra. Però les coses són como són, i no com nosaltres voldríem.

Dels sindicats només F.E.T.E.-U.G.T. no ens ha remés la seva opinió. I de la resta d'entitats tothom ho ha fet excepte l'Obra Cultural Balear per problemes de Correus.

Hem demanat una valoració a Ignasi Ribas, des de la seva condició d'advocat, sobre la sentència recentment dictada pel Tribunal Constitucional i no la podem publicar en aquest número de PISSARRA, però ho ferem en el proper, donat el temps que s'ha torbat en esser publicada la sentència en el B.O.E.

Per acabar, PISSARRA ha decidit publicar íntegrament la Llei de Normalització lingüística perquè és conscient del servei que pot i ha de fer amb aquest número, i també per la utilitat que aquesta pot tenir per tots els nostres lectors. Dissortadament a la Llei no se li ha donat gaire publicitat i nosaltres intentam salvar aquesta mancança, sempre dins les nostres possibilitats. Desitjam que la nostra temptativa sigui fructífera i serveixi d'exemple a qui correspon.

El debat està servit i només ens cal esperar i desitjar que la Llei de Normalització lingüística sigui el que ha de ser: Una Llei de reconeixement, defensa i respecte del Català. El Castellà ja ho té assegurat.

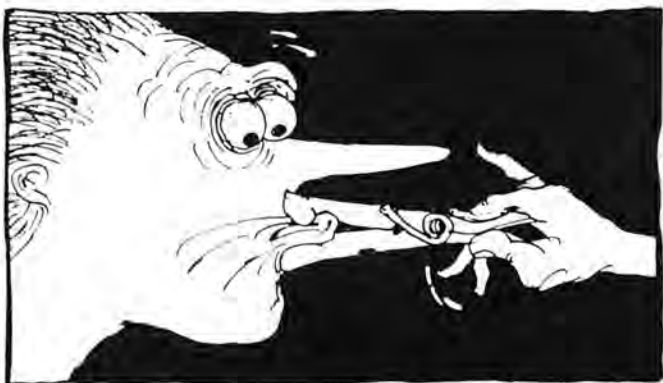
PISSARRA

Des del dia 21 de maig de 1986, l'endemà de publicar-se en el *Bulletí Oficial de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears* (B.O.C.A.I.B. nº 15 de 20-V-86), tenim Llei de Normalització Lingüística. Amb cert retràs, no gaire explicable, s'ha produït l'aprovació, publicació i entrada en vigor d'una Llei que les altres Comunitats Autònomes ja tenen des de fa 2 o 3 anys. Malgrat el retard, però, sigui benvinguda aquesta Llei que tan necessària ens era.

L'aprovació de la Llei coincidí, en el temps, amb diverses activitats i actes que aquí es celebraven dins el marc del II Congrés Internacional de la Llengua Catalana, i, realment, aquesta aprovació va passar desapercibuda. Potser no es va saber donar-li el ressò adequat, tot i que l'esdeveniment era prou important.

Ara que ja tenim la Llei, comença la tasca. Intentar i aconseguir normalitzar una situació que des de segles no ho és normal, no és feina de dos dies. De la mateixa manera que intentam democratitzar-nos de cada dia més, i de mica en mica ho anam fent, igualment hem de ser conscients que superar la nostra situació lingüística és una feina que exigeix paciència per a aconseguir-ho i força per a no afluixar gens en la nostra voluntat d'expressar-nos en la llengua que ens és pròpia.

La dificultat està en harmonitzar les llibertats i drets dels individus que integram una societat plural. La Constitució consagra un perpetu conflicte i lluita de llibertats enfrontades: llibertat d'educació versus llibertat de càtedra, versus llibertat d'empresa (ideari); el dret a l'honor i la intimitat versus la llibertat d'expressió; el dret a utilitzar la pròpia llengua versus el deure de garantir als castellano-parlants el poder utilitzar "la llengua oficial" de l'Estat en qualsevol lloc i moment.

La dificultat està també, en la poca voluntat d'entendre les "diverses parles dels teus fills", com deia S. Espriu, i en la mentalitat colonitzadora a la qual no es poden sostreure moltes de les persones que cohabitaven amb nosaltres i a la nostra terra.

La dificultat està en les coses que esperem dels nostres polítics, que són molt ràpids a l'hora de prometre i no tant a l'hora de complir. Els interessos polítics haurien d'estar sempre per davall de les exigències del poble i això no és quasi bé mai així. Per això ens hem hagut d'alarmar quan a començament de juliol llegíem a la premsa titulars i notícies que ens preparaven per si de cas els curss proper no s'aplicava la Llei de Normalització als Centres Docents debut a un conflicte de competències entre la Conselleria d'Educació i Cultura i el MEC. Una pura anècdota formal pot impedir que la necessitat social d'una situació normalitzada pugui dur-se a terme. Només de pensar-ho un s'esgarrija. La realitat seria còmica si no fos patètica, ja que som l'única comunitat autònoma de llengua no castellana que encara no té transferides competències —ni plenes ni buides— en matèria d'educació. Tot i això, volem pensar, dins la nostra ancestral bona fe, que aquets problemes que ens anunciava la premsa no són més que pretextos que utilitzen els nostres polítics, amb molt de sentit de l'humor, per animar un poc l'ambient.

La Llei de Normalització Lingüística vol ésser un propòsit de bones intencions i formalment ho és. El que falta saber és amb quins mitjans compta per a fer efectives aquestes intencions. Són molts els aspectes que queden a l'aire per un desenvolupament reglamentari, però ens hem de demanar: quan es regularà? i com?. I tot això no depen més que de la voluntat política del Govern Balear i a hores d'ara no han dit com promouran tot el que volen promoure, ni quin esperit inspirarà les disposicions posteriors (Quants de reglaments hi ha ja preparats per a publicar? Quines previsions pressupostàries s'han fet? seràn suficients?...).

Ara bé, cal no oblidar que si la voluntat política és, en primera instància, del Govern Balear, també és cert que els partits polítics representats al Parlament de les Illes Balears són responsables en segon terme, i així els ho recordarem; perquè la responsabilitat política l'assolim tots els ciutadans de la qual en farem ús si no s'aconsegueix tot el que és necessari per progressar adequadament en el desenvolupament d'aquesta llei.

Ens preocupen força molts d'aspectes que a la Llei només s'apunten en general i ambigüament. Per exemple, la qüestió de les exempcions, els permissos a sol·licitar través burocràtiques -per a fer l'ensenyament en català i no sols del català...

Per esser normal aquesta Llei, és a dir normalitzar, l'aplicació del català s'hauria de fer amb els mateixos termes que el castellà. La qual cosa, dis-

sortadament, sembla que no serà així. Tot i això, la primera passa està donada i ens hem de felicitar, i esperar a la vegada que les següents vinguin més aviat i el millor possible.

Finalment volem dir que cal difondre aquesta Llei, i hores d'ara no s'ha fet. Però no només dins l'ensenyança. Aquest és un nivell prou important, no l'únic. Els mitjans de comunicació, els poders públics han d'assolir que la llengua no és qüestió de forma, o marginal i secundària, sino fonamental, i que ells tenen molt que dir i fer en la tasca normalitzadora. Tota la població té el compromís, i així ho ha d'exigir, d'obligar i obligar-se a un pacte social i cultural, el més ample possible, per a aconseguir els objectius que ens plantejам. Que la llengua sigui la que marqui la vertadera i real identitat d'un país i d'una gent.

**normalització
lingüística
a debat**

GOVERN BALEAR

Conselleria d'Educació i Cultura

LA NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA I L'ESCOLA DE LES ILLES BALEARS

La normalització lingüística a l'Escola de Balears comença amb el Real Decret 2192/79. Aquest Decret no ha estat mai aplicat amb la rigorositat necessària per al seu bon desenvolupament, i ens dóna com a resultat situacions diverses: alumnes que no han rebut classes de català en les condicions adequades i, per tant, centres on no s'han arribat a impartir les tres hores setmanals establertes. El nivell més afavorit ha estat BUP, ja que els llicenciats han pogut donar el nivell que pertoca a cada curs.

Ara encara, la tasca de recollir dades sobre la qualitat de l'ensenyament en català, és un projecte ambiciós. Necessitam conèixer l'aspecte qualitatiu per tal de poder avaluar amb objectivitat aquest Decret del 1979, inicialment positiu, però ple de deficiències teòriques i pràctiques.

Aquest Decret del 1979 es derogà pel de dia 13 de setembre del 1985. Aquest nou Decret crea les eines legals per poder dur a terme una tasca educativa de normalització lingüística a les Illes Balears.

llibres
en català

CARRER RUBÍ, 5
TEL. 21 38 21
PALMA

Diu l'article 14 de l'Estatut d'Autonomia: "La C.A. té competència exclusiva, en harmonia amb els plans d'estudis estatals, per a l'ensenyament de la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, d'acord amb la tradició literària autòctona. La normalització d'aquesta serà un objectiu dels poders de la C.A. Les modalitats insulars del català seran objecte d'estudi i de protecció, sense perjudici de la unitat de l'idioma". Tots els grups parlamentaris coincideixen en el desig de convertir en realitat aquest article i la Llei de Normalització Lingüística és aprovada el dia 29 d'abril de 1986.

Per tal d'incidir realment a l'ensenyament i dur a terme aquesta nova Llei, eixamplant les competències de l'Estatut d'Autonomia, en aquest moment funcionen d'una manera intensa les Comissions creades a l'esmentat Decret de 13 de Setembre del 85.

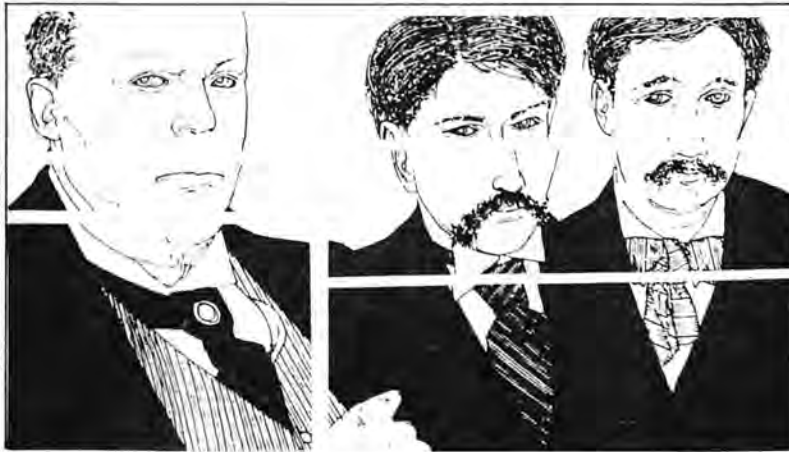
La Comissió Mixta de Seguiment del Conveni de Col·laboració MEC-CA. Aquesta Comissió té com a objectiu arbitrar les competències compartides per ambdues institucions.

La Comissió Tècnica d'Assessorament de Llengua, Història i Cultura de les Illes Balears, integrada per especialistes del tema de llengua i cultura pretén dur a terme totes les tasques que afavoresquin la Normalització Lingüística.

Aquestes Comissions han aconseguit un bon nivell d'activitats:

— Els Cursos de Reciclatge, s'ha firmat el Conveni de Col·laboració amb la Universitat de les Illes Balears.

— Gestionar les peticions de les escoles que volen fer l'ensenyament en català, que enguany ha

Palou
JARDINERO

FORADI, 65 - 67
(Es Vivero)
TEL. 27 44 93
07009-PALMA DE MALLORCA

- PLANTAS INTERIOR,
EXTERIOR
- REALIZACION JARDINES
- TIERRAS
- ABONOS
- ARBOLES SOMBRA
- ARBOLES FRUTALES
- ETC.

duplicat el número de sol·licituds.

—Fer el projecte d'un concurs per a la creació de material pedagògic i didàctic que afavoreixi l'ensenyament de o en llengua catalana.

—L'elaboració de programes per: pre-escolar, els tres nivells d'EGB, BUP, FP i COU.

— Creació de l'equip de feina en col·laboració amb el MEC per establir programes de descodificació del medi social i natural, fets en la pròpia llengua.

— Aprovació de llibres de text.

— Convalidació de títols i assignatures.

Malgrat que encara no tenim les transferències en matèria d'ensenyament, el futur de l'educació a les Illes Balears ha de passar obligatòriament per les directrius del Govern de la Comunitat Autònoma, el qual ha de ser l'instrument bàsic per a la construcció d'una escola mallorquina, menorquina i pitiüsa, arrelada al medi social i cultural, per tal que la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, sigui la llengua habitual i quotidiana de l'ensenyament, tal com ho reflecteix el Títol II de la nostra llei de Normalització Lingüística.

EL CONSELLER D'EDUCACIÓ
I CULTURA DEL GOVERN BALEAR

**normalització
lingüística
a debat**

MINISTERIO DE EDUCACION Y CIENCIA

Se m'ha demanat que escrigui unes paraules per aquest número monogràfic sobre la normalització lingüística.

Pel que fa referència al tema educatiu l'estatut d'Autonomia de la nostra Comunitat és prou clar; el seu article 14 diu textualment:

La Comunitat Autònoma té competència exclusiva, en harmonia amb els plans d'estudis estatals, per a l'ensenyament de la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, d'acord amb la tradició literària autòctona. La normalització d'aquesta serà un objectiu dels poders públics de la Comunitat Autònoma. Les modalitats insulars del català seran objecte d'estudi i de protecció, sense perjudici de la unitat de l'idioma.

Així doncs l'administració central, en aquest cas el Ministeri d'Educació i Ciència, ha de ser enormement respectuós amb aquestes competències i no intervenir més que en cas de què es vulnerin principis constitucionals.

Però aquest respecte no vol dir passivitat. Així, perquè ha d'existir una voluntat de què la tasca que es fa des de les escoles doni fruits, l'administració ha de donar suport i acollida a totes les iniciatives plantejades seriosament.

I entenem que s'ha fet un bon camí, potser no tot el que hauríem desitjat, però des de la introducció d'una prova de català a les oposicions d'EGB, fins a l'acollida de totes les peticions d'ajut al Centres de Professors, passant per la dotació de llibres a les biblioteques, el servei de recolzament a les escoles petites etc. són proves de l'actitut activa que abans citava.

D'altra banda i des de la comissió de seguiment del Conveni entre la Conselleria d'Educació

i Cultura i el Ministeri d'Educació i Ciència, s'ha donat resposta a totes les peticions d'ajut des del nomenament de representants a la Comissió Asse-sora, fins a l'oferiment de mitjans per a estudiar la introducció de les peculiaritats insulars al programes del cicle superior d'EGB i BUP i F.P., com també la cofinanciació dels cursos de reciclatge per l'obtenció del títol de mestre de Català.

Però aquí on no hi podem entrar és en la funció normativa. Aquesta, com ja he dit abans és una competència exclusiva de la Comunitat Autònoma. I per tant, és aquesta la qui té l'honor i l'obligació de dur-la endavant i en aquest procés es pot estar ben segur de què l'actitut del Ministeri ha estat i serà absolutament positiva per la introducció de l'ensenyament de la nostra llengua a tots els àmbits del sistema educatiu.

Però no voldria acabar sense una darrera reflexió:

L'escola no pot realitzar per ella mateixa els canvis socials, encara que és un bon instrument quan s'empra junt amb altres agents. Així doncs, la tasca de normalització no pot vehicular-se exclusivament a través del sistema educatiu, aquesta feina ha de venir acompanyada de tot un conjunt de mesures polítiques, que conformin un estat d'opinió que faci sentir als ciutadans el desig col·lectiu, de la recuperació de la llengua com a element imprescindible de la nostra identitat i tanmateix, malhauradament, se'n veuen poques d'aquestes mesures.

DIRECTOR PROVINCIAL DEL M.E.C.

**normalització
lingüística
a debat**

Alfonso R. Castelao deia que "una llengua no neix per voluntat dels homes, sinó per necessitat de llur progrés, i no s'està quieta encara que així ho hagin decidit les lleis del país..." Temps era temps, hi hagué gent que va voler per a la nostra llengua la quietud definitiva dels cementeris i durant moltes dècades dictaren lleis, decrets, ordres i normes per aconseguir el genocidi. Però no ho van reeixir perquè la frase de Castelao era vera. Tanmateix, el procés de degradació paulatina, i avui accelerada, de la nostra llengua no ha cessat ni cessarà probablement pel fet que dia 20 de maig hagi entrat en vigor la nostra Llei de Normalització Lingüística. S'ha dit, i crec que és cert, que les lleis no normalitzen, sinó que és la voluntat de la majoria dels ciutadans i de llurs autoritats davant, que ho pot fer, sempre que hom tengui a l'abast els instruments i els recursos necessaris.

Pens que la Llei de N.L. de les Illes Balears no desmereix, ans està en la línia de les que estan en vigor al Principat de Catalunya, a Galícia i a Euskadi; respecta la unitat de la llengua catalana (cosa que no s'esdevé en el cas valencià), i, en algun article, com ara el 13 —l'ús del català en actuacions militars—, entrat amb calçador, sorprèn una miqueta per la seva gosadia.

Continuen essent vàlides, tanmateix, per a mi, algunes consideracions de fons que afecten pràcticament totes les Lleis de Normalització Lingüística de l'Estat: la manca de reconeixement d'oficialitat plena de la llengua *pròpia* de les Illes Balears dins el nostre *propí* territori, així com la falta de garantia dels nostres drets lingüístics fora de la nostra Comunitat Autònoma, en qualsevol altre punt de l'Estat; els fets que la cooficialitat de la nostra llengua no sigui efectiva a àmbits de la vida dels nostres pobles insulars on només l'Administració Central hi té competències: exèrcit, transports, Delegacions del Govern, etc.; la imposició de l'ús oficial de les dues llengües o ús obligat de bilingüisme... Tot plegat són mancaments que deriven, en part, del marc constitucional (vegeu les sentències recents del Tribunal Constitucional).

Igualment resulta greu que aquesta Llei no pugui posar-se en pràctica, directament des d'òrgans de govern autonòmics, pel que fa al seu Títol II, importantíssim, que es refereix a l'Ensenyament; i les primfilades i acurades modificacions de redactat en alguna d'aquests articles per fugir del recurs d'inconstitucionalitat, atès que som l'única Comunitat Autònoma de l'Estat espanyol amb llengua pròpia no castellana que no té competències en matèria d'ensenyament. En aquest tema, esdevindrà imprescindible que hi hagi una estreta col·laboració i coordinació entre la Conselleria d'Educació i Cultura de les Illes Balears i la Direcció Provincial del M.E.C., la qual relació fins al moment s'ha demostrat molt insuficient.

Amb tot i amb açò, cal remarcar les millores substancials que el text aprovat conté respecte al Projecte de Llei presentat pel Govern dia 15 d'abril de l'any passat. Sobretot, pel que afecta al Títol II, d'Ensenyament, referit a l'*obligatorietat* allà on posava *optativitat*, referit a les consideracions diglòssiques respecte al "bilingüisme", les quals s'han suprimit; referit a la consideració prioritària dels drets de la llengua territorial per damunt de la llengua familiar individual, etc.

Diguem-ho clar: més que la mateixa Llei, el que ens hauria de preocupar és la seva aplicació. En

LA PALMESANA

PEDRO AMENGUAL VICH

PAPELERIA RECLAMOS

**OBJETOS DE ESCRITORIO y
ARTICULOS PARA REGALO**

Avda. Alejandro Rosselló, 36
Teléf. 46 06 39 - PALMA

Los ponemos a su nivel

Existen numerosas colecciones de textos literarios básicos. Pero quedaba algo por hacer: una colección concebida pensando específicamente en los alumnos de EGB, BUP, COU, y FP.

La Biblioteca Didáctica Anaya se pone a este nivel.

A la hora, de escribir introducción, apéndice y notas, hemos pensado siempre en proporcionar los instrumentos adecuados para conseguir un objetivo fundamental: la óptima comprensión de lo que se lee. Porque existen buenas ediciones críticas, pero no siempre adecuadas a estos niveles de enseñanza.

Biblioteca Didáctica Anaya, una puerta abierta a posteriores niveles de lectura.

Biblioteca Didáctica Anaya

TÍTULOS PUBLICADOS

- 1 LAZARILLO DE TORMES, Anónimo.
- 2 LA VIDA ES SUEÑO, Pedro Calderón de la Barca.
- 3 RIMAS Y LEYENDAS, Gustavo Adolfo Bécquer.
- 4 CUENTOS, Leopoldo Alas «Clarín».
- 5 EL ROMANCERO, Anónimo, Varios.
- 6 RINCONETE Y CORTADILLO, Miguel de Cervantes.
- 7 FUENTEOVEJUNA, Lope de Vega.
- 8 EL SI DE LAS NIÑAS, Leandro Fernández de Moratín.
- 9 EL SOMBRERO DE TRES PICOS, Pedro Antonio de Alarcón.
- 10 PLATERO Y YO, Juan Ramón Jiménez.

una situació sociolingüística caracteritzada per la manca d'adhesió d'amples sectors dels nostres pobles a la llengua catalana, per l'alt grau de prejudici lingüístic i, en part, pel trist fenomen de l'autoodi, a mi em preocupa molt que els Pressuposts Generals de la Comunitat Autònoma no contemplin més que uns vint milions de ptes. per a "Normalització Lingüística" ni que la pràctica de Govern de totes les Conselleries de l'Administració autonòmica es faci en la seva llengua pròpia. (Fins ara, sembla que el tema de la llengua és propi de la Conselleria de Cultura, i encara, d'algun Departament específic i prou...).

Tot el rosari de vexacions i persecucions que hem patit com a poble està a la base d'aquesta situació. Cal no oblidar aquesta perspectiva històrica, perquè, si política ha estat la persecució i política han estat els mòbils dels qui ens han reprimat, les mesures polítiques són també necessàries i imprescindibles, però també insuficients si al costat de les mesures legals no s'hi veu un poble que empany la recuperació del nostre patrimoni lingüístic, i no ho fa des d'una reivindicació incansable i des de la normalització efectiva en tot allò que depèn exclusivament dels catalano-parlants, de nosaltres, en el nostre exercici de ciutadania. Res no se'ns dona gratuïtament. La feina és de tots, malgrat que sovint els qui haurien de donar llum donin fum.

"...Qui, sinó tots, i cadascú per torna,/ podem crear des d'aquets límits d'ara/ l'àmbit de llum on tot els vents s'exaltin/ l'espai de vent on tota veu ressoni?/ Públicament ens compromet la vida...", ens adverteix M. Martí i Pol.

Joan F. López Casanovas, CONSELLER DE CULTURA DEL CONSELL INSULAR DE MENORCA

normalització
lingüística
a debat

FSB-PSOE

(Federació Socialista Balear - P.S.O.E.)
La Llei de Normalització Lingüística

En conjunt, la Llei de Normalització Lingüística aprovada pel Parlament de les Illes Balears constitueix un instrument vàlid per assolir els objectius que es proposa. Tant les disposicions referents a la introducció de la llengua catalana en els diferents àmbits de la vida ciutadana, des de la presència del català en els carrers de les ciutats i viles illenques fins a la seva introducció en les relacions entre l'Administració i els ciutadans, donen marge suficient per arribar a una situació d'igualtat amb el castellà i en la qual es pugui considerar definitivament salvada la nostra llengua.

Ara bé: Els objectius que es proposa la Llei no es podran assolir simplement perquè s'ha fet la Llei. Si no hi ha una voluntat política decidida de dur endavant totes les accions necessàries per salvar el català, la llengua pròpia de les nostres illes no sobreviurà. En conseqüència, la qüestió que es planteja ja no és si la Llei és bona o no, sinó simplement si el Govern autònom de les Illes Balears té la voluntat política de salvar la nostra llengua. I en aquest sentit, tots els indicis imposen la màxima desconfiança i escepticisme. El Govern conservador no té vertadera consciència del problema, no l'entén ni el considera per tant prioritari, i per això cal considerar que el camí cap a la normalització del català a les nostres illes encara no s'ha iniciat.

L'àrea en la qual aquesta problemàtica resulta més evident és la de l'ensenyament. Com és sabut, el nostre Estatut no preveu l'assumpció de competències en educació per part de la Comunitat Autònoma, i per tant, tot el títol referent a l'ensenyament inclòs dins la Llei de Normalització Lingüística s'ha d'aplicar mitjançant els corresponents convenis amb el Ministeri d'Educació, fins que la Comunitat Autònoma tenguí transferides les esmentades competències. Això suposa una dificultat adi-

cional, que podria venir per dos camins: Primer, per una manca de voluntat de cooperació per part del Ministeri d'Educació, que dependrà lògicament de l'actitud del Govern de torn a Madrid. En aquets moments, la disposició del Ministeri d'Educació és absolutament positiva, actitud que sembla lògic considerar garantida pels propers quatre anys de Govern socialista.

Hi ha, però, un segon camí pel qual poden sorgir dificultats en l'aplicació de les previsions de la Llei en matèria d'ensenyança. Perquè aquesta necessitat de concertar amb el Ministeri d'Educació les mesures a prendre i la manera d'aplicar-les constitueix una excusa excel·lent per dissimular la manca d'interès del Govern autònom en el tema. Un mínim de capacitat d'iniciativa per part del Govern

faria ben planer el camí cap a la implantació de l'ensenyament del català i en català a les escoles de les nostres illes. Però fins ara, tota acció que exigia la col·laboració amb el Govern central ha estat malmesa perquè la Conselleria de Cultura s'ha estimat més atribuir la responsabilitat de l'incompliment al Ministeri d'Educació que treballar activament per la salvació de la nostra llengua a l'escola. I res no permet pensar que aquesta actitud ha canviat amb l'entrada en vigor de la Llei de Normalització Lingüística, sinó al contrari: Fins ara, no tenim coneixement que hi hagi la més mínima planificació ni previsió de dictar les normes necessàries per a desenvolupar la Llei de Normalització Lingüística a cap dels seus àmbits. I com a mostra, un sol exemple: La Llei diu que els indicadors de carreteres bilingües duren primer les denominacions en català, i davall en castellà. Doncs bé, a l'autovia que s'acaba d'inaugurar, estant ja en vigor la Llei, s'ha tornat fer primer (i a vegades només) en castellà i davall en català. Simplement, no ho volen fer.

**normalització
lingüística
a debat**

La Llei de Normalització lingüística de 29 d'abril de 1986, pretèn treure la nostra llengua de la marginació en que es troba. L'articulació dels instruments que permetin d'abastir aquest objectiu tan ambiciós és, probablement, una tasca que va més enllà de les capacitats d'una Llei o, fins i tot, d'una acció de govern.

CDS creu que la intenció de la Llei es correcta, però no suficient. La Llei demana un desenvolupament reglamentari que, en definitiva, dissenyarà els mecanismes a través dels quals la tasca de normalització lingüística i cultural pot arribar a enrelar-se dins la societat. Són els reglaments, per tant, els que ens mostraran el seu contingut l'existència de la voluntat política de dur-les a terme; i a la seva aplicació, la capacitat regenerativa d'una societat que a estones sembla prou anquilosada.

El respecte que ens han de merèixer aquells que, per no ser la seva, no poden estimar la nostra llengua tal com l'estimem nosaltres, obliga a tenir un especial esment per tal de no encetar una batalla lingüística dins la qual, al capdavall, el perdedor no seria altre que la nostra llengua i la convivència entre cultures. La delicadesa d'aquest problema —avui per avui gairabé inexistent per fortuna— demana prudència dins la fermesa d'accions.

CDS pensa que aquests objectius es poden aconseguir mitjançant els mitjans de comunicació, de manera fonamental. Sobretot amb programes en català per ràdio i televisió. El temps que en l'actualitat ocupen és irrisori. La televisió, com a gran vehicle cultural que podria i hauria de ser, és el mitjà més adient per lograr la normalització que la Llei es proposa.

L'ensenyament a les nostres escoles i Instituts ha de fer que la llengua, vehicle cultural d'enteniment i convivència, no sigui causa de neguits, ni tan sols d'incomoditats, per a ningú sinó un mit-

jà més d'enriquir-nos mútuament a través del coneixement profund de les nostres cultures.

Els mestres són, per tant, principals protagonistes. Sembla raonable d'oferir un temps prudencial (tres anys) per tal que els no catalano-parlants puguin conèixer suficientment la llengua catalana. Ensenyar no és només impartir coneixements propis. La relació ensenyant-alumne ha de basar-se en una dialèctica de dos sentits: difícilment pot comunicar sabiduria i estimació pel saber qui no és capaç —o, pitjor,— qui es nega d'assimilar la cultura del món que l'envolta.

Només així l'escola deixarà de ser aliena i hostil als estudiants que han de fer un esforç, algunes vegades molt important, suplementari d'adaptació per a parlar una llengua que no és en la que normalment expressen els seus sentiments.

La Llei es prou bona. S'ha de procurar que els Reglaments que la desenvolupin també ho siguin.

Però, sobretot, hi ha d'haver una voluntat política decidida d'aplicar-la.

Centre Democràtic i Social

CAIXA DE PENSIONS

La Caixa de Pensions presenta el pla per a fer plans.
Llibreta - Pensió 2000-

"laCaixa"
CAIXA DE PENSIONS

normalització
lingüística
a debat

En qualsevol cas, el marc legal adequat és, malgrat que insuficient en ell mateix, necessari per a qualsevol procés de normalització lingüística. Ens hem de felicitar perquè el text aprovat pel Parlament sigui bo, però és de la seva pràctica que dependrà que aquest instrument jurídic sigui útil per fer realitat els objectius que la pròpia Llei enumera en l'article 1er. Es aquí precisament on es susciten els nostres majors dubtes. La manca de voluntat política per part del Govern autònom és manifesta, com ho prova que el Pressupost del 1986 s'hagi elaborat com si la Llei 3/86 no s'hagués aprovat. I la predisposició política de l'Administració Central és, si més no, dubtosa, com s'ha vist amb el recurs d'inconstitucionalitat presentat pel Govern Central contra la Llei de Normalització Lingüística de Catalunya.

Així doncs és necessari NO esgotar els terminis màxims —fixats per la Llei en tres anys— per adoptar algunes mesures en matèries transcendents com l'ensenyament o la pròpia Administració. L'adaptació del professorat i del personal al servei de l'administració autonòmica i local, que no coneguin suficientment el català, no hauria de fer-se esperar 1096 dies. I mesures "ambientals" com les previstes a l'article 14, referents a retolació d'indicadors, senzillament s'han de posar en pràctica d'inmediat.

Però hi ha tres aspectes d'especial importància que s'haurien de posar en funcionament per tal de poder avaluar en la pràctica la llei en qüestió:

- 1.- Adequació dels plans d'estudis.
- 2.- Desenvolupament del títol tercer de la llei, relatiu als mitjans de comunicació social.
- 3.- Donar participació efectiva a les organitzacions socials i professionals, com a únic mitjà real de dur a terme l'objectiu de * "crear la consciència

social sobre la importància del coneixement i de l'ús de la llengua catalana per tots els ciutadans".

Es de témer que s'apliqui allò de "facin vostès les lleis que ja farà jo els reglaments".

No hi ha dubte, la tramitació de la llei de normalització lingüística ha fruitat en un bon text legal, comparable amb els que, sobre aquest tema, han produït els parlaments de Catalunya i Euskadi. Pot sorprendre, però... és la llei de desenvolupament de l'Estatut més acordada amb l'esperit d'aquest d'entre les aprovades o en tramitació en el Parlament.

Tres factors han estat decisius perquè això sigui així. Un, que el treball de redacció inicial del projecte de llei va ésser realitzat per un equip independent respecte al Govern. Un segon factor és la creixent sensibilització social per aquest tema —i en són bona prova els actes del Segon Congrés Internacional de la Llengua Catalana—, la formidable experiència de Voltor III, S.A. que ha fet possible la recepció de TV3 a Mallorca, així com la tasca continuada de prestigioses entitats, com OCB i d'altres. No obstant, el tercer i decisiu factor ha estat que la dreta sap perfectament —i l'experiència així ho demostra— que allò que "mañosamente se introdujo" no es normalitza amb disposicions publicades a butlletins oficials. En un context sociolingüístic diglòssic com el que vivim, el procés de normalització de l'idioma baix (el català) sols serà raonablement possible si hi ha un compromís i unes actituds de normalització en la base social. Si qualsevol procés que comporti canvis profunds en els hàbits de conducta i una evident ruptura de prejudicis produeix resistències, en aquest cas els poders públics tenen l'obligació de fer que siguin superades dia a dia, promovent per a això els instruments necessaris.

Per altra banda és criteri comú que una llengua arribi a la normalitat quan el seu ús és habitual en tots i cadascun dels seus registres, des del col·loquial al literari. I això només serà així en la mesura en què l'ús del català *es faci necessari* per als ciutadans i ciutadanes de les nostres Illes. I quan deim "que es faci necessari", fugim de qualsevol actitud coactiva o d'imposició. El repte està en establir les bases d'una *necessitat* social perfectament assumible i assumida en llibertat.

Vet aquí algunes de les raons que feien aconsellable esmenar la totalitat del que era projecte

de llei de normalització lingüística i provocar així un debat en profunditat sobre la qüestió que fes aflorar els distints posicionaments de voluntat política i social de *normalitzar* l'ús del català. Desgraciadament AP, UM i PSOE ho van fer impossible.

(*) Millor que la meua traducció, posau el text oficial de la versió catalana de la llei.

Estudiantes
KONTIKI 86
Programa de Viajes

La mayor organización de viajes para estudiantes
12 años y más de 100 mil estudiantes son el exponente
de nuestra experiencia y éxito.

SOLICITE EL PROGRAMA DE VIAJES 1986

Estudiantes

Oficinas Centrales
Paseo Marítimo, 13-15
Tels. (971) 28 48 08 - 28 93 00
07014 PALMA DE MALLORCA

Delegación Valencia
Pasaje Rex, 5
Tel. (96) 3527569
46002 VALENCIA

VIAJES
KONTIKI
GAT 86

Delegación Madrid
Entrearroyos, 17
Tels.: (91) 4391909-4399292
(Moratalaz) 28030 MADRID

I.- Disposicions generals

Presidència del Govern

LLEI 3/1986, DE 29 D'ABRIL DE 1986, DE NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA.

EL PRESIDENT DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA DE LES ILLES BALEARS

Sia notori a tots els ciutadans que el Parlament de les Illes Balears ha aprovat i jo, en nom del Rei i d'acord amb el que s'estableix a l'article 27.2 de l'Estatut d'Autonomia, tenc a bé de promulgar la següent.

LLEI

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

Les Illes Balears s'incorporen a l'àrea lingüística catalana amb la conquesta de Mallorca pel Rei Jaume I (1229), Eivissa i Formentera per l'arquebisbe de Tarragona, Guillem de Montgrí (1235), i Menorca pel Rei Alfons el Liberal (1287).

Des d'aleshores, el català és la llengua pròpia de les Illes Balears i ha estat sempre l'instrument amb què els illencs han fet les seves màximes aportacions a la cultura universal, i el vehicle que ha fet possible l'articulació del geni del nostre poble de manera que la seva empremta quedàs marcada de forma inesborrable en el llegat cultural dels pobles d'Occident.

Des del segle XIII, la llengua catalana, al costat del llatí per a certs usos, esdevé la llengua de la cancelleria i la de l'administració en general, així com de la predicació i d'altres activitats públiques i formals; i també és la llengua emprada pel poble com a eina d'intercomunicació social.

Al segle XVIII, els decrets de Nova Planta anul·len els òrgans d'autogovern de la Corona d'Aragó i la llengua catalana comença a sofrir un procés de marginació creixent en els diversos àmbits d'ús públic i formal. Així, el 1768, per una Pragmàtica de Carles III, la llengua catalana és bandejada en la major part de la documentació oficial, civil i eclesiàstica; i diversos textos legals proscriuen, devers la meitat del segle XIX, l'ús de la nostra llengua a l'ensenyament. Al segle XX, a part del breu parèntesi de la Segona República, el català sofreix una marginació encara més accentuada, tant a l'escola com als mitjans de comunicació, i, també, en l'ús oficial i públic en general, que culmina durant la dictadura franquista. Finalment, la generalització dels moderns mitjans de comunicació, sobretot ràdio i televisió, dels quals quedava exclòs el català, ha fet que la nostra llengua arribàs a córrer el perill de desaparició si no es redreçava el rumb.

Així mateix, cal comptar amb l'arribada, en temps recents, d'un nombre considerable d'immigrants d'altres àrees lingüístiques, als quals la nostra societat no ha pogut oferir els instruments que els poguessin facilitar la seva normal integració.

Es així que la nostra llengua, que ha estat i és vehicle d'una cultura universal, es troba, actualment, en una situació de desvalorament. Conseqüències d'aquesta situació són: un excés de barbarismes a la llengua parlada popularment, el desconeixement de les formes d'expressió culta tradicional, la generalització de certs prejudicis lingüístics i diverses actituds d'infravaloració envers el propi idioma.

Amb el restabliment de la democràcia, la Constitució i l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears han establert un marc legal que permet iniciar un procés de recobriment i de promoció de la llengua pròpia de les Illes Balears que pot alleugerir parcialment la situació actual.

La Constitució espanyola, a l'article 3, diu, que "el castellà és la llengua espanyola oficial de l'Estat" la qual "tots els espanyols tenen el deure de conèixer i el dret d'usar", que "les altres llengües espanyoles seran també oficials a les respectives Comunitats Autònomes d'acord amb els seus estatuts", i que "la riquesa de les diferents modalitats lingüístiques d'Espanya és un patrimoni cultural que ha d'esser objecte d'un respecte i protecció especials".

La Llei Orgànica 2/1983, de 25 de febrer, de l'Estatut d'Autonomia per a les Illes Balears, al seu article 3, estableix que la llengua pròpia de la Comunitat Autònoma és la catalana, cooficial amb la castellana, i assenyala el dret que tenen tots els ciutadans de conèixer-la i d'usar-la sense que ningú no pugui ésser discriminat per causa de l'idioma.

Per altra banda, l'article 10.21 atribueix a la Comunitat Autònoma la competència exclusiva en matèria de "foment de la cultura, de la investigació i de l'ensenyança de la llengua de la Comunitat Autònoma". I, l'article 14 encomana als poders públics la normalització lingüística, atribueix a la Comunitat Autònoma la competència exclusiva per a l'ensenyament de la llengua catalana "... en harmonia amb els plans d'estudis estatals..." i assenyala, de més a més, que "les modalitats insulars de la llengua catalana seran objecte d'estudi i protecció, sense perjudici de la unitat de l'idioma".

El Reial Decret 2193/1979, de 7 de setembre, desenvolupat per l'Ordre Ministerial de 25-X-79, va iniciar el camí per a la incorporació de la llengua i cultura de la Comunitat Autònoma al sistema educatiu de les Illes Balears, durant l'etapa preautonòmica fins a la promulgació de l'Estatut d'Autonomia, l'aprovació del qual dona per finalitzat el període de provisionalitat quan es constitueix Balears com a Comunitat Autònoma, conforme determina l'article primer de la Llei Orgànica 2/83, de 25 de febrer.

La llengua catalana i la llengua castellana són totes dues llengües oficials de la Comunitat Autònoma, amb el mateix rang, si bé de naturalesa diferent: l'oficialitat de la llengua catalana es basa en un estatut de territorialitat, amb el propòsit de mantenir la primacia de cada llengua en el seu territori històric. L'oficialitat del castellà, establerta per la Constitució a tot l'Estat, es basa en un estatut personal, a fi d'emparar els drets lingüístics dels ciutadans, encara que la seva llengua no sigui la pròpia del territori.

D'acord, doncs, amb aquest marc legal la Comunitat Autònoma té el dret i el deure d'acabar amb la situació d'anormalitat sociolingüística i, es compromet a regular l'ús de la llengua catalana com a llengua pròpia de les Illes Balears, i del castellà com a llengua oficial de tot l'Estat. Es així que haurà de garantir els drets lingüístics i farà possible que tothom conegui les dues llengües, precisament, per poder fer efectius aquells drets.

També cal comprometre tots els ciutadans de les Illes Balears, qualsevol que sigui la seva llengua habitual, en la salvaguarda i extensió de la llengua catalana, dins una situació social en què tots els ciutadans coneguin les dues llengües i assumeixin la defensa i normalització de la catalana, perquè és un component essencial de la identitat nacional dels pobles de les Illes Balears.

La Comunitat Autònoma té, en suma, com a objectius dur a terme les accions pertinents d'ordre institucional per tal que el català, com a vehicle d'expressió, modern, plurifuncional, clar, flexible

i autònom, i com a principal símbol de la nostra identitat com a poble, torni a ésser l'element cohesionador del geni illenc i ocupi el lloc que li correspon en qualitat de llengua pròpia de les Illes Balears. Per això ha d'ésser present en els diversos àmbits d'ús oficial de l'administració, dels mitjans de comunicació de masses, de l'escola i de la vida social en general, amb el corresponent respecte a les modalitats lingüístiques pròpies de la tradició literària autòctona, però sense perjudici de la unitat de la llengua catalana.

TITOL PRELIMINAR

Article 1.-

1.- La present Llei té per objecte desenvolupar l'article 3 de l'Estatut d'Autonomia, pel que fa a la normalització de la llengua catalana, com a pròpia de les Illes Balears en tots els àmbits, i de garantir l'ús del català i del castellà com a idiomes oficials d'aquesta Comunitat Autònoma.

2.- Són, per tant, objectius de la Llei:

- a) Fer efectiu l'ús progressiu i normal de la llengua catalana en l'àmbit oficial i administratiu.
- b) Assegurar el coneixement i l'ús progressiu del català com a llengua vehicular en l'àmbit de l'ensenyament.
- c) Fomentar l'ús de la llengua catalana en tots els mitjans de comunicació social.
- d) Crear la consciència social sobre la importància del coneixement i l'ús de la llengua catalana per tots els ciutadans.

Article 2.-

1.- La llengua catalana és la llengua pròpia de les Illes Balears i tots tenen el dret de conèixer-la i d'usar-la.

2.- Aquest dret implica poder adreçar-se en català, oralment o per escrit, a l'Administració, als organismes públics i a les empreses públiques i privades. També, implica poder expressar-se en català a qualsevol reunió i desenvolupar en aquesta llengua les activitats professionals, laborals, polítiques, sindicals, religioses i artístiques; així com rebre l'ensenyament en català i rebre-hi informació a tots els mitjans de comunicació social.

3.- Les manifestacions en llengua catalana, en forma oral o escrita, pública o privada, produeixen plens efectes jurídics i de l'exercici d'aquest dret no pot derivar cap requeriment de traducció ni cap exigència dilatòria o discriminatòria.

4.- Ningú no podrà ésser discriminat per raó de la llengua oficial que empri.

5.- Les modalitats insulars de la llengua catalana seran objecte d'estudi i protecció, sense perjudici de la unitat de l'idioma.

Article 3.-

Les persones jurídiques de l'àmbit territorial de les Illes Balears s'han d'atenir, també, als punts que estableix l'article anterior.

Article 4.-

Els poders públics han d'adoptar les mesures necessàries per a fer efectius la promoció, el coneixement i l'ús normal de la llengua catalana.

Article 5.-

1.- Els ciutadans poden dirigir-se als jutges i tribunals a fi

d'obtenir la protecció judicial en relació al dret d'emprar qualsevol de les dues llengües oficials, d'acord amb la legislació vigent.

2.- El Govern de la Comunitat Autònoma està legitimat per a actuar d'ofici o a instància de part, amb els afectats o separadament, exercitant les accions polítiques, administratives o judicials necessàries per a fer reals i efectius els drets dels ciutadans, reconeguts a l'article 3 de l'Estatut d'Autonomia i a la present Llei.

TITOL I.- DE L'US OFICIAL,

Article 6.-

1.- El català, com a llengua pròpia de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, ho és també del Govern Autònom, del Parlament i dels Consells Insulars i, en general de l'Administració Pública, de l'Administració Local i de les corporacions i institucions públiques dependents de la Comunitat Autònoma.

2.- La llengua catalana i la llengua castellana són llengües oficials a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i han d'ésser emprades preceptivament per l'Administració segons la forma regulada per la Llei.

Article 7.-

1.- Les Lleis aprovades pel Parlament de la Comunitat Autònoma, els decrets legislatius, les disposicions normatives i les resolucions oficials de l'Administració Pública, s'han de publicar en llengua catalana i en llengua castellana en el "Butlletí Oficial de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears".

immutat - En cas d'interpretació dubtosa, el text català serà l'autèntic.

2.- Respecte de la llengua, la documentació derivada de les activitats administratives, els avisos, els formularis i els impresos de les entitats públiques esmentades redactats en llengua catalana tenen validesa oficial i plena eficàcia jurídica.

Article 8.-

1.- Els ciutadans tenen dret d'usar la llengua catalana, oralment o per escrit, en les seves relacions amb l'administració pública a l'àmbit territorial de la Comunitat Autònoma.

2.- Les còpies o certificacions expedides per les entitats públiques de la Comunitat Autònoma s'han d'expedir en català, llevat del cas que l'interessat o la persona o entitat que les requereixen en sol·licitin la versió castellana.

3.- A les Illes Balears les actuacions administratives són vàlides i produeixen plens efectes qualsevol que sigui la llengua oficial emprada.

Article 9.-

1.- El Govern de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears ha de regular, mitjançant disposicions reglamentàries, l'ús normal de la llengua catalana, oralment o per escrit, en les activitats administratives dels òrgans de la seva competència.

2.- El Govern de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears ha de promoure la normalització de la llengua catalana, oralment o per escrit, als registres públics no dependents de la Comunitat Autònoma.

3.- Els Consells Insulars i Les Corporacions Locals han de regular l'ús de la llengua catalana dins l'àmbit de la seva competència d'acord amb els principis i les normes d'aquesta Llei.

Article 10.-

1.- A les actuacions administratives a instància de part, si hi ha altres interessats i així ho sol·licitin, l'Administració ha de comunicar-los tot quant els afecti en la llengua oficial en què s'hagi iniciat l'actuació.

En cas de no haver-hi acord entre els interessats, s'ha d'utilitzar la llengua de la persona que hagi promogut l'expedient o el procediment, sense perjudici del dret de les parts que els sigui lliurada la traducció corresponent.

2.- Així mateix, en els expedients iniciats d'ofici, qualsevol que sigui la llengua oficial que s'hi utilitzi, l'Administració ha de lliurar als interessats els documents o comunicacions en la llengua oficial en què els sol·licitin.

3.- Els documents públics atorgats a les Illes Balears s'han de redactar en la llengua oficial escollida per l'atorgant, o, si hi ha més d'un atorgant, en l'idioma que aquets acordassin.

En cas de discrepància els documents es redactaran en les dues llengües.

Les còpies s'expediran en la llengua utilitzada en la matriu.

4.- Els poders públics que actuen a la Comunitat Autònoma, han d'assegurar que tots els documents impresos, utilitzats a l'Administració Pública i a disposició dels ciutadans, estiguin escrits en català i en castellà.

Article 11.-

1.- Dins l'àmbit territorial de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, tots els ciutadans tenen dret a poder dirigir-se a l'Administració de Justícia en la llengua oficial que estimin convenient d'usar, i no se'ls pot exigir cap classe de traducció. Per altra banda, aquest fet no pot representar retard en la tramitació de les seves pretensions.

2.- Pel que fa a la llengua, totes les actuacions, documents, escrits, realitzats o redactats en català, són totalment vàlids i eficaços davant els tribunals i els jutjats de les Illes Balears. En tot cas, els interessats tenen dret a ser assabentats en la llengua que elegeixin.

3.- El Govern de la Comunitat Autònoma ha de promoure, d'acord amb els òrgans corresponents, la progressiva normalització de l'ús de la llengua catalana en l'Administració de Justícia a les Illes Balears.

Article 12.-

1.- Pel que fa a la inscripció dels documents en els registres públics de la Comunitat Autònoma, els assentaments s'han de fer en la llengua oficial en què s'hagi declarat, atorgat o redactat el document o en la que es faci la manifestació. Si el document és bilingüe, s'incrirà en la llengua que indiqui la persona que el presenti al registre. En tot cas, els assentaments s'han de preactivar en la llengua sol·licitada per l'interessat o pels interessats de comú acord.

2.- A efectes d'expedició de certificacions per part dels funcionaris del registre, s'ha de garantir la traducció de qualsevol de les llengües oficials de la Comunitat Autònoma, d'acord amb la voluntat del qui faci la petició.

Article 13.-

1.- Tots els ciutadans que facin el servei militar dins l'àmbit territorial de les Illes Balears poden utilitzar en qualsevol ocasió

la llengua catalana, tal com es desprèn de la seva condició de llengua oficial i pròpia dels pobles de les Illes.

2.- Són vàlides totes les actuacions militars fetes en català a les Illes Balears.

Article 14.-

1.- Els topònims de les Illes Balears tenen com a única forma oficial la catalana.

2.- Correspon al Govern de la Comunitat Autònoma, d'acord amb l'assessorament de la Universitat de les Illes Balears, determinar els noms oficials dels municipis, territoris, nuclis de població, vies de comunicació interurbanes en generals i topònims de la Comunitat Autònoma. Els noms de les vies urbanes han d'esser determinats pels ajuntaments corresponents, també, amb l'assessorament esmentat donant preferència a la toponímia popular tradicional i als elements culturals autòctons.

3.- Aquestes denominacions són les legals a tots els efectes i la retolació ha de concordar amb elles. El Govern de la Comunitat Autònoma ha de reglamentar la normalització de la retolació pública, respectant, en tots els casos, les normes internacionals que l'Estat hagi subscrit.

Article 15.-

1.- La retolació pública, es farà en llengua catalana, acompanyada si calgués de signes gràfics que en facilitin la comprensió als no catalano-parlants. La retolació en català i castellà s'emprarà quan així ho aconsellin les circumstàncies socio-lingüístiques.

2.- A tots els rètols, indicacions i escrits en general, bilingües, la primera versió ha de ser la catalana, com a llengua pròpia de les Illes Balears, i la segona, la castellana.

3.- A tots els serveis de transport públic, els impresos, els avisos, i comunicacions al servei públic, s'han de fer en llengua catalana i en llengua castellana.

Article 16.-

1.- A fi de fer efectius els drets reconeguts a l'articulat de la present llei, els poders públics han de promoure les corresponents mesures de cara a la progressiva capacitat del personal de l'Administració Pública i de les empreses de caràcter públic a les Illes Balears, en l'ús de la llengua catalana.

2.- A les proves selectives que es realitzin per a l'accés a les places de l'Administració dins l'àmbit territorial de les Illes Balears, s'ha de tenir en compte, entre altres mèrits, el nivell de coneixement de les dues llengües oficials, la ponderació del qual determinarà l'Administració per a cada nivell professional.

TITOL II.- DE L'ENSENYAMENT

Article 17.-

El català, com a llengua pròpia de les Illes Balears, és oficial a tots els nivells educatius.

Article 18.-

1.- Els alumnes tenen dret a rebre l'ensenyament en la seva llengua, sigui la catalana o la castellana.

2.- A tal efecte, el Govern ha d'arbitrar les mesures adients de cara a fer efectiu aquest dret. En tot cas, els pares o tutors poden

exercir en nom de llurs fills aquest dret, instant a les autoritats competents perquè sigui aplicat adequadament.

Article 19.-

1.- La llengua i literatura catalanes, amb especial atenció a les aportacions de les Illes Balears, han d'esser ensenyades obligatòriament en tots els nivells i graus i modalitats de l'ensenyament no universitari. S'ha de garantir el compliment d'aquesta disposició en tots els centres docents.

2.- La dedicació horària, dins els programes educatius, referida a l'ensenyament de la llengua i literatura catalanes serà en harmonia amb els plans d'estudis estatals i com a mínim igual a la destinada a l'estudi de la llengua i literatura castellanes.

3.- Els centres privats subvencionats amb fons públics que imparteixen ensenyaments regulats prenent com a base una llengua no oficial en la Comunitat Autònoma han d'impartir com a assignatures obligatòries la llengua catalana i la castellana, sense perjudici de la normativa que correspon a l'Estat dictar en aquesta matèria, d'acord amb el que preveu l'article 12.2 de la Llei Orgànica del Dret a l'Educació.

Article 20.-

1.- El Govern ha d'adoptar les disposicions necessàries encaminades a garantir que els escolars de les Illes Balears, qualsevol que sigui la seva llengua habitual en iniciar l'ensenyament, puguin utilitzar normalment i correctament el català i el castellà al final del període d'escolaritat obligatòria.

2.- No es podrà expedir el títol de Graduat Escolar als alumnes que, havent començat l'Educació General Bàsica després de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, no acreditin al terme d'aquesta un coneixement suficient, oral i escrit, dels dos idiomes oficials. Això, no obstant, l'acreditació de coneixements del català pot no ésser exigida als alumnes que hagin obtingut la dispensa corresponent durant qualque any escolar, o hagin cursat qualque període de la seva escolaritat obligatòria fora de l'àmbit dels territoris de la Comunitat Lingüística catalana, en les circumstàncies que el Govern establirà reglamentàriament.

Article 21.-

Els plans d'estudis s'han d'adequar als objectius proposats en el present títol.

Article 22.-

1.- El Govern de la Comunitat Autònoma, a fi de fer efectiu el dret a l'ensenyament en llengua catalana, ha d'establir els mitjans necessaris encaminats a fer realitat l'ús normal d'aquest idioma com a vehicle usual en l'àmbit de l'ensenyament en tots els centres docents.

2.- L'Administració ha de prendre les mesures adequades perquè la llengua catalana sigui emprada progressivament en tots els centres d'ensenyament, a fi de garantir el seu ús com a vehicle d'expressió normal, tant a les actuacions internes com a les externes i a les actuacions i documents administratius.

3.- L'Administració ha de posar els mitjans necessaris per a garantir que els alumnes no siguin separats en centres diferents per raons de llengua.

Article 23.-

1.- Els plans d'estudis de les Escoles Universitàries de Formació Professorat d'E.G.B. i altres centres de formació, perfecciona-

ment i especialització del professorat han d'esser elaborats de manera que els alumnes d'aquests centres adquireixin la competència i la capacitat lingüística necessàries per a impartir classes en català i fer efectius els drets reconeguts a la present Llei.

2.- Donada l'oficialitat de les dues llengües, catalana i castellana, els professors que imparteixen l'ensenyament dins l'àmbit de les Illes Balears han de posseir el domini oral i escrit dels dos idiomes oficials necessari en cada cas per a les funcions educatives i docents que han de realitzar.

3.- Els professors que a partir de l'entrada en vigor de la present Llei no tinguin un coneixement suficient de la llengua catalana seran capacitats progressivament per mitjà dels corresponents cursos de reciclatge, el còmput horari dels quals serà tengut en compte a efectes de jornada laboral en període no lectiu.

4.- L'Administració autonòmica ha de procurar que en la reglamentació de l'accés del professorat a la funció docent s'estableixi el sistema adequat per tal que tots els professors de nou ingrés posseeixin les competències lingüístiques fixades en el present article.

Article 24.-

1.- El català, com a llengua pròpia de la Comunitat Autònoma, ha d'esser matèria obligatòria en els Programes d'Educació Permanent dels Adults.

2.- Igualment, en els ensenyaments especialitzats, en els programes dels quals s'ensenyi llengua, s'ha d'incloure de manera obligatòria l'ensenyament de la llengua catalana.

3.- En els centres d'ensenyament especialitzats dependents del Govern de la Comunitat Autònoma on no s'imparteixi la matèria de llengua, s'han d'oferir cursos addicionals de llengua catalana als alumnes que en tinguin un coneixement insuficient.

4.- En els centres d'educació especial per a alumnes amb deficiències psíquiques o sensorials, en l'aprenentatge s'ha d'emprar com a llengua instrumental aquella que, tenint en compte les circumstàncies familiars de cada alumne, contribueixi de millor manera al seu desenrotllament.

Article 25.-

1.- Els professors i alumnes en els centres d'ensenyament superior tenen el dret a emprar oralment i per escrit la llengua oficial de la seva preferència.

2.- El Govern de la Comunitat Autònoma i les Autoritats Universitàries tenen el compromís d'assegurar a través de cursos i d'altres mitjans la comprensió i ús de la llengua catalana, oral i escrita, per part de professors i alumnes en l'ensenyament universitari.

Article 26.-

El Govern de la Comunitat Autònoma ha de promoure l'elaboració del material didàctic necessari per tal de fer possible l'ensenyament, de i en llengua catalana, i hi dedicarà les partides pressupostàries corresponents.

TITOL III.- DELS MITJANS DE COMUNICACIO SOCIAL

Article 27.-

El Govern de la Comunitat Autònoma ha de promoure el coneixement i desenvolupament de la llengua i cultura catalanes,

especialment des de la perspectiva de les Illes Balears, en tots els mitjans de comunicació social.

Article 28.-

1.- El català, ha de ser la llengua usual en emissores de ràdio i de televisió i en altres mitjans de comunicació social de titularitat de l'Administració Autònoma o sotmesos a la seva gestió.

2.- El Govern de la Comunitat Autònoma ha d'impulsar la normalització de la llengua catalana a les emissores de ràdio i canals de televisió estatals o privats, a fi de promoure l'ús del català com a llengua pròpia de les Illes Balears.

Article 29.-

1.- El Govern de la Comunitat Autònoma garanteix el dret dels ciutadans a ser informats pels mitjans de comunicació social tant en llengua castellana com en llengua catalana.

2.- Els ciutadans tenen dret a utilitzar el català, oralment o per escrit, en condicions d'igualtat amb el castellà, en tots els mitjans de comunicació social de les Illes Balears.

Article 30.-

1.- El Govern de la Comunitat Autònoma ha de dur una política de col·laboració, en matèria de ràdio i televisió, amb altres Comunitats Autònomes que tinguin el català com a llengua pròpia.

2.- En qualsevol cas, el Govern de la Comunitat Autònoma farà les gestions necessàries per a facilitar als ciutadans de les Illes Balears la recepció de les emissions de televisió en llengua catalana dependents d'altres comunitats autònomes.

3.- Així mateix promourà la normalització lingüística en els centres emissors de RTVE a Balears, a fi d'assegurar una presència adequada del català com a llengua pròpia de les Illes Balears.

Article 31.-

1.- El Govern de la Comunitat Autònoma potenciarà la producció i exhibició de pel·lícules realitzades, doblades o subtítulades en català, d'altres mitjans audiovisuals i d'edicions fonogràfiques en llengua catalana.

2.- Igualment, ha d'estimular i fomentar amb mesures adequades les representacions teatrals, espectacles i d'altres manifestacions culturals en català.

3.- Així mateix, ha de contribuir al foment del llibre i d'altres publicacions en llengua catalana amb mesures que en potenciïn la producció editorial i la difusió.

4.- A tals efectes el Govern promourà una política de col·laboració amb les institucions d'altres Comunitats Autònomes, especialment les de llengua catalana.

Article 32.-

1.- Els poders públics de la Comunitat Autònoma donaran suport econòmic als mitjans de comunicació que emprin la llengua catalana de forma habitual.

2.- Les mesures de suport econòmic i material que adopti el Govern de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per fomentar els mitjans de comunicació que emprin la llengua pròpia de les Illes Balears s'han d'aplicar amb criteris objectius i sense discriminacions, dins de les previsions pressupostàries.

TÍTOL IV.- DE LA FUNCIO NORMALITZADORA
DELS PODERS PUBLICS

Article 33.-

1.- Els poders públics de la Comunitat Autònoma adoptaran les mesures pertinents i proveiran dels mitjans necessaris per al coneixement i ús de la llengua catalana en tots els àmbits i activitats de la vida social.

Article 34.-

1.- El Govern de la Comunitat Autònoma assegurarà l'ús de la llengua catalana en totes les funcions i activitats de caire administratiu que realitzin les Institucions i Organismes que en depenen.

2.- Igualment, han de procedir els Consells Insulars i les corporacions locals, d'acord amb les disposicions de la present Llei.

3.- Les bases de convocatòria per a la provisió de places en l'Administració de la Comunitat Autònoma i en les Corporacions Locals inclouran una referència expressa al coneixement de la llengua catalana.

Article 35.-

1.- El Govern Balear garantirà l'ensenyament de la llengua catalana als funcionaris i d'altres empleats públics al servei de l'Administració Autònoma. La mateixa obligació correspondrà als Consells Insulars i a les Corporacions Locals dins el seu àmbit competencial.

2.- Igualment s'ha de propiciar l'ensenyament de la llengua catalana per als funcionaris dependents de l'Administració Central en els termes convinguts amb aquesta.

Article 36.-

El Govern de la Comunitat Autònoma ha de promoure l'ensenyament de la llengua catalana per a adults.

Article 37.-

1.- Els poders públics de la Comunitat Autònoma han de fomentar l'ús de la llengua catalana a la publicitat.

2.- Així mateix, s'ha d'impulsar l'ús ambiental del català i, de manera especial, la retolació en llengua catalana en tots tipus d'entitats socials i culturals, mercantils i recreatives.

Article 38.-

1.- El Govern de la Comunitat Autònoma i les Corporacions Locals poden exceptuar o bonificar, pel que fa a obligacions fiscals, aquells actes i manifestacions relacionats amb el foment, divulgació i extensió de la llengua i cultura catalanes, pròpies de les Illes Balears.

2.- El Govern, d'acord amb les Corporacions Locals interessa, des, ha de crear centres especialment dedicats, en tot o en part, a fomentar el coneixement, l'ús i la divulgació de la llengua catalana i de la cultura de les Illes Balears. Així mateix podrà subvencionar fundacions i quantes altres entitats tinguin tal finalitat.

Article 39.-

El Govern de la Comunitat Autònoma assumirà la planificació, organització, coordinació i supervisió del procés de normalització de la llengua catalana i ha d'informar anulament el Parlament sobre la seva evolució. Amb tal fi ha de crear i posar en funciona-

ment un servei que tenguí per objecte les funcions assenyalades, sense perjudici de les atribucions reconegudes en la Disposició Addicional Segona de l'Estatut d'Autonomia a la Universitat de les Illes Balears.

Article 40.-

1.- El Govern de la Comunitat Autònoma ha d'establir un pla, amb l'assessorament de la Universitat, per tal que la població prengui consciència de la importància i utilitat de la normalització de la llengua catalana i de la conservació, foment i transmissió de la cultura pròpia de les Illes Balears.

2.- Igualment, s'ha de realitzar una enquesta sobre la situació actual de la llengua catalana a les Illes Balears, en relació al coneixement i a l'ús per part dels ciutadans d'aquesta llengua, i, s'ha de promoure l'elaboració d'un mapa sociolingüístic de les Illes Balears.

3.- L'enquesta i el mapa, han de ser revisats periòdicament, a fi d'adequar a la realitat l'acció reguladora i executiva de la política lingüística, i, al mateix temps, a fi de valorar la incidència de la planificació en el progressiu coneixement de la llengua catalana.

Disposició Addicional 1a.-

El Govern Balear ha de promoure, d'acord amb els òrgans competents, la normalització de l'ús de la llengua catalana a l'Administració perifèrica de l'Estat, a l'Administració de Justícia, en els registres, a les empreses públiques i semi-públiques i a qualsevol àmbit administratiu no dependent del Govern de la Comunitat Autònoma.

Disposició Addicional 2a.-

D'acord amb la disposició addicional segona de l'Estatut d'Autonomia, essent la llengua catalana també patrimoni d'altres Comunitats Autònomes, a part dels vincles que es puguin establir entre les institucions de les Comunitats esmentades, la Comunitat Autònoma de les Illes Balears podrà sol·licitar al Govern de la Nació i a les Corts Generals els convenis de cooperació i de relació que es considerin oportuns per tal de salvaguardar el patrimoni lingüístic comú, així com efectuar la comunicació cultural entre les Comunitats abans esmentades.

Disposició Addicional 3a.-

Així mateix, d'acord amb la Disposició Addicional 2a de l'Estatut d'Autonomia, la institució oficial consultiva per a tot quant faci a la llengua catalana serà la Universitat de les Illes Balears. La Comunitat Autònoma de les Illes Balears, podrà participar dins una institució adreçada a salvaguardar la unitat lingüística, institució que serà formada, d'acord amb la Llei de l'Estat, en col·laboració amb altres Comunitats Autònomes que reconeixin la cooficialitat de la llengua catalana i decideixin formar-ne part.

Disposició Addicional 4a.-

De manera excepcional, en cas de residència transitòria a les Illes Balears, els pares o tutors podran sol·licitar que els fills o tutelars quedin exclosos de l'ensenyament de la llengua i la literatura catalanes. Els alumnes majors d'edat també podran sol·licitar-la. En tot cas, únicament poden demanar l'exempció d'aquesta matèria, quan el temps trascorregut de residència, més el temps previst, no sigui superior a tres anys. L'exempció tindrà validesa per a un curs escolar, però es podrà renovar fins a un màxim de tres cursos. Reglamentàriament se determinarà el procediment d'exempció.

Disposició Addicional 5a.-

En tots els centres docents, on sigui necessari, s'establiran amb caràcter opcional classes dedicades a l'ensenyament de la llengua catalana, a fi de facilitar l'adaptació a l'ensenyament dels alumnes procedents de fora de la comunitat lingüística catalana.

Aquestes classes d'acolliment s'impartiran fora de l'horari escolar de la resta d'alumnes i no poden substituir l'obligació de cursar l'assignatura en el nivell que els correspongui.

Disposició Addicional 6a.-

Els professors procedents d'altres Comunitats Autònomes de l'Estat Espanyol que no posseïxin un nivell suficient de comprensió oral i escrita de la llengua catalana estaran obligats a superar les proves dels dos primers nivells de reciclatge dins un període de tres anys, comptats a partir de la seva presa de possessió.

Disposició Addicional 7a.-

Els professors que estiguin prestant els seus serveis a centres docents ubicats en el territori de la Comunitat Autònoma en el moment de la publicació d'aquesta Llei disposaran d'un període de tres anys, comptats a partir de la promulgació d'aquesta, per a obtenir l'avaluació satisfactòria en els dos primers cursos de reciclatge.

Disposició Addicional 8a.-

Els límits temporals expressats en les Disposicions 6a i 7a podran ampliar-se per causes excepcionals en un termini màxim de dos anys que tindrà caràcter improrrogable.

Disposició Transitòria 1a.-

Dins l'àmbit de l'Administració, pel que fa a l'ús de la llengua catalana, el període d'adaptació dels serveis i organismes que disposa la present Llei no pot excedir de tres anys en el cas del Govern de la Comunitat Autònoma, dels Consells Insulars, de l'Administració Local i d'altres entitats públiques dependents del Govern de la Comunitat Autònoma.

Quant a l'Administració de l'Estat en la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, així com en l'Administració de Justícia, el Govern de la Comunitat Autònoma ha de promoure acords amb els organismes competents a fi de fixar períodes d'adaptació similars.

Disposició Transitòria 2a.-

Tots els rètols indicadors a què fa referència l'article 14, i que no són escrits en català, o que ho són incorrectament, han de ser escrits correctament en aquesta llengua en el termini màxim de tres anys.

No obstant això, a més de la nova retolació, es podran conservar els rètols o indicadors antics que tinguin un valor històric-artístic rellevant.

Disposició Transitòria 3a.-

En els plans d'estudi del professorat d'EGB hi ha d'haver, com a obligatòries, les assignatures necessàries per tal que, en l'expedició del títol, es garanteixin els coneixements suficients de llengua i literatura catalanes des de la perspectiva de les Illes Balears a fi de poder-les impartir en els centres d'ensenyament situats a l'àmbit territorial de la Comunitat Autònoma, dins un termini màxim de quatre anys.

Fins que els centres de formació de professorat hagin elaborat els seus plans d'estudis de manera que garanteixin que els seus titulars tinguin els coneixements de català necessaris per a poder impartir classe en els centres d'ensenyament situats a l'àmbit territorial de les Illes Balears, el Govern de la Comunitat Autònoma posarà els mitjans necessaris per a assegurar l'esmentat nivell de coneixements del català a tots els alumnes que hi cursin estudis.

Disposició Transitòria 4ª.-

Mentre no s'hagin aconseguit les finalitats assenyalades a l'article primer, el Govern de la Comunitat Autònoma, els Consells Insulars i les Corporacions Locals consignaran en els seus respectius pressuposts les partides corresponents que permetin dur a terme les actuacions contingudes a la present Llei.

Disposició Transitòria 5ª.-

Als efectes de l'aplicació del Títol II d'aquesta Llei, així com de les normes que la desenvolupen, la Conselleria d'Educació i Cultura, mentrestant no es transfereixin funcions i serveis en matèria educativa, establirà els corresponents convenis de cooperació.

DISPOSICIO DEROGATORIA

Queden derogades les disposicions d'igual o inferior rang que s'oposin totalment o parcialment al que disposa la present Llei.

Disposició Final 1ª.-

S'autoritza el Govern Balear a adoptar les disposicions reglamentàries que precisi l'aplicació i desplegament del que disposa la present Llei.

Disposició Final 2ª.-

La present Llei entrarà en vigor el dia següent al de la seva publicació en el *Bulletí Oficial de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears*.

Per tant ordén que tots els ciutadans guardin aquesta Llei i que els Tribunals i les Autoritats als quals pertorqui la facin guardar.

A Palma de Mallorca, a dia vint-i-nou d'abril de mil nou-cents-vuitanta-sis.

EL PRESIDENT.

Signat Gabriel Cañellas Fons

El Conseller d'Educació i Cultura.

Signat: Francisco Gilet Girart.

**normalització
lingüística
a debat**

SINDICAT DE TREBALLADORS DE L'ENSENYANÇA DE LES ILLES

Aquest darrer trimestre ha estat especialment prolífic en esdeveniments sociolingüístics.

Hi ha hagut el II Congrés Internacional de la Llengua Catalana i com a felicitat inicial, el nostre Parlament aprovà la Llei 3/1986 de NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA. Llei llargament esperada pel nostre poble i publicada amb més de tres anys de retard respecte a altres nacionalitats.

Aquesta Llei que ens converteix, a nosaltres els ensenyants en executors d'un ampli programa d'accions a dur a terme a partir del proper curs.

Sortosament hi ha un col·lectiu d'escoles i instituts que han anat obrint camí, però a partir d'ara la Normalització Lingüística implicarà també a tota la resta d'institucions educatives.

El nostre sindicat encoratja a tots aquells ensenyants que mantenen posicions indiferents o fins i tot antagoniques envers la normalització, així com també algunes institucions educatives, perquè facin una clara reflexió i sàpiguen distingir entre els drets d'uns ciutadans i les seves pròpies preferències, puix que tots ells estan al servei d'aquest poble.

Cal fer esment en la importància que tenim els ensenyants en el redreçament cultural del nostre país, que de cada vegada més perd oportunitats d'esser ell mateix.

En una ràpida visió constatarem l'existència d'una diglòssia i un procés de nativització creixent a més de la pèrdua de l'estructura sintàctica pròpia i d'una fonètica assimilada de cada vegada més. Uns immigrants que no s'han integrat... Aquest és el marc on haurem de dur a terme la nostra tasca.

A tots nosaltres ens pertoca retornar la consciència plena al nostre poble. L'esperit de la Llei i els objectius que es proposen en el Títol preliminar siguin els que guïïn la nostra actuació.

Molta més transcendència té l'actuació del Govern Balear envers la Normalització. Esperam que no es torbin massa en presentar els diferents reglaments que han de desenvolupar aquesta Llei i que aquesta siguin fets en un sentit no restrictiu. Així mateix esperam que no es planyin esforços en possibilitar l'aplicació d'aquest programa.

El M.E.C., ja que té les competències en educació, hauria de prendre decididament partit, tot fent una lectura no restrictiva de les seves funcions que marca la Llei, i ser l'animador de la N.L. en l'ensenyament. Té tots els mitjans al seu abast per fer-ho, i el ressò de la seva acció serà molt aclaridor per a moltes institucions educatives.

Un element capital per a no diluir esforços és la coordinació efectiva de les dues administracions esmentades: el Govern Balear i el Ministeri d'Educació i Ciència.

De la publicació de la Llei de N.L. esçà, només hem tengut un mes per a aprofundir-la, quan el Tribunal Constitucional, a través de les seves sentències, ha vingut a rebaixar-la en part del seu articulat, si més no als ulls de la gent.

Malgrat tots els retalls, s'ha deixat ben clar que la cooficialitat afecta no només a les Administracions autònomes, sinó a tots els poders públics, inclosos els centrals radicats territorialment aquí.

Com a sindicat arrelat en aquesta terra, ens oferim a tots vosaltres per a ajudar-vos a treure tot el profit del marc legal vigent, que si bé no és tan ample com desitjaríem, dona un cert marge per anar fent.

Esperem que amb tota la nostra tasca desenvolupada com a ensenyants no sigui possible que a Mallorca pugui sorgir un altre ministeri d'Ordenació Territorial que se n'alegri quan es retalli per enèsima vegada un dret d'ús territorial de la nostra llengua.

S.T.E.I.

Baleares se presenta en Sociedad

El estudio de la propia Comunidad es una exigencia clara de la enseñanza ajustada a nuestro tiempo. Al presente y al futuro.

Por ello, Editorial Santillana presenta la novedad necesaria en el Ciclo Medio: un libro de texto específico para Baleares. Un nuevo texto **Sociedad**. Con información amplia y equilibrada. Con una gran riqueza de actividades. Con la calidad que usted espera siempre de Editorial Santillana.

santillana
Libros que hacen escuela

**normalització
lingüística
a debat**

CC.OO.

LA LLENGUA CATALANA NORMALITZADA A L'ENSENYAMENT?

La Llei de Normalització Lingüística, del 29 d'Abril d'enguany, de la nostra Comunitat ha estat publicada ja, després d'un llarg i lent camí. A la fi tenim Llei de Normalització Lingüística!

Ara haurem d'esperar que la seva aplicació no sia tan llarga com la seva gestació!

Fixem-nos en la data: Abril-Maig del 86. Un any just abans de les properes eleccions autonòmiques. Pot esser coincidència i pot no esser-ho. El Govern Balear ha complit, però el temps corre, els duros, els pressupostos... El Maig del 87 ens esperam aquestes justificacions per explicar al ciutadans que no s'ha pogut fer més...

Encara en tenim una altra. El Tribunal Constitucional, el mes de Juny, ha dictat sentència per la qual estima en part el recurs presentat per l'Administració de l'Estat contra la llei del Parlament de Catalunya del 18 d'Octubre del 1983 sobre Normalització Lingüística. Encara no coneixem el text de la sentència, però segons remors i notícies de diaris, podia invalidar certs articles de la nostra llei, com la de totes les referides a les altres llengües de l'Estat. Per tant la valoració que presentam té necessàriament un caràcter provisional.

Si es complís com cal, globalment, la llei pot esser una passa endavant per l'estret camí constitucional. Pel que fa referència al capítol de l'Ensenyament valoram positivament que per primera vegada es garanteix l'obligatorietat de la llengua catalana en tots els nivells, graus i modalitats no-universitaris i la incorporació progressiva de l'ensenyament en català a tots els centres. Aixímateix pel que fa referència a la Universitat es reconeix als professor i alumnes el dret a emprar la nostra llengua.

Ara bé, tots aquests aspectes s'han de dur a terme mitjançant mesures concretes:

- Adequació dels plans d'estudis.
- Establiment pel Govern Balear dels mitjans necessaris per fer realitat l'ús normal del català en l'àmbit de l'ensenyament a tots els centres.
- Mesures per par de l'Administració per fer possible el progressiu ús de la nostra llengua en tots els aspectes de la vida acadèmica.
- Elaboració dels plans d'estudis dels centres de formació del professorat.
- Obligatorietat del coneixement del català del professorat, previsió d'un reciclatge i reglamentació de l'accés, de forma que se garanteixi el coneixement de la llengua.

El desenvolupament d'aquestes mesures depèn ara de la voluntat del Govern Balear i del Central.

Aquí toparem amb certs entrebancs, immediataments. Per part del Govern Autònic els pressupostos de l'any 86 ja estan elaborats, sense preveure la publicació de la llei. Per tant, només restan cinc mesos de l'any proper per dur envant aquesta aplicació. Sense partides pressupostàries, la llei és paper banyat. El Govern Balear encara no té competències transferides en matèria d'ensenyament. Per tant bona part del desenvolupament d'aquesta normativa depèn de la bona (?) voluntat del Govern del PSOE. El recurs presentat per l'Administració Central a la Llei de Normalització Lingüística de Catalunya, que hem esmentat al començament, és una mostra de l'actitud governamental.

Mentre no hi hagi competències transferides, la Conselleria d'Educació i el Ministeri d'Educació i Ciència continuaran amb el "joc de ping-pong" que ja coneixem. Les competències són de Madrid, el M.E.C., s'oblida que dins el seu territori té una comunitat amb llengua pròpia, el Govern Balear ha d'aplicar la llei essent incompetent... I entre un i l'altre necessitarem continuar amb la lluita diària si volem que aquesta llei es faci realitat.

La Federació d'Ensenyament de CC.OO. de les Illes s'ha proposat mantenir un seguiment constant de l'aplicació d'aquesta llei, i col·laborarà amb tots aquells que lluitin pel mateix objectiu.

En aquest mes de Juliol aquest sindicat va mantenir una entrevista amb el Sr. Vallibre per parlar de les mesures que el Govern Balear ha de prendre immediatament. Ens va sorprendre que el Director General de la Conselleria no sabés si la Llei està ja en vigor perquè només s'ha publicat al B.O.C.A.I.E.

i no al B.O.E., ens va decebre la manca de previsions pressupostàries del Govern, i les constants referències a les dificultats d'enteniment amb el Govern Central.

Amb tot i això, si actualment un professor vol donar la seva matèria *en* català, necessita sol·licitar un permís oficial. Mentre aquesta situació no canviï, no viurem una situació normal.

Federació d'Ensenyament de
Juliol 1986 Comissions Obreres de les Illes.

ILLUSTRE COLLEGI OFICIAL DE DOCTORS
I LLICENCIATS EN FILOSOFIA I LLETRES
I EN CIÈNCIES DE BALEARS

ALGUNES REFLEXIONS SOBRE LA LLEI DE NORMALITZACIO LINGUISTICA

Després de llegir la Llei de normalització Lingüística publicada pel Govern de la Comunitat Autònoma, s'ens ocorre fer unes petites reflexions sobre alguns dels seus punts, especialment aquells que es refereixen a l'ensenyament, que són els que més ens preocupen com a ensenyants i també perquè considerem que l'ensenyança és la base per a concienciar el poble.

Al llarg de tota l'articulació apareix sempre el català com a "llengua pròpia de les Illes Balears". A la fi el nostre Govern ha arribat a reconèixer aquesta unitat de la llengua i s'ha atrevit a assumir el seu vertader nom enlloc dels eufemismes emprats fins ara (llengua de les Balears, Mallorquí) i que es troben encara als llibres de qualificacions escolars d'alguns Centres d'ensenyança?. Si es reconeix que la llengua que es parla a les Balears és el català, què passarà, a partir d'ara, amb aquells professors que fan oposicions a l'assignatura de "Català, modalitat Balear"?.

L'article 18, 1) diu que "els alumnes tenen dret a rebre l'ensenyament en la seva llengua, sigui la catalana o la castellana", un dret certament amparat per la Constitució, però es dona el cas para-

doxal, que si es volen impartir cursos en llengua catalana (fent ús d'aquest dret constitucional), s'ha de sol·licitar un permís a la Conselleria d'Educació i Cultura com a "curs experimental en català" quan tots sabem que la llengua no és un tema d'experiència sino un vehicle d'expressió. En aquest punt la nostra llengua està, una vegada més, en inferioritat de condicions respecte a la castellana, que no precisa de cap permís especial ni del rétol d'experimental.

Article 20, 2) "... l'acreditació dels coneixements del català pot no esser exigida als alumnes que hagin obtingut la dispensa durant *qualque any...*" Basta no haver cursat un any de català durant els vuit anys que comprèn l'EGB per ja no tenir l'obligació d'acreditar el coneixement de la llengua a l'hora d'obtenir el títol de Graduat Escolar?. Pel que fa referència a les exempcions (disposició adicional 4ª) aquestes només poden concedir-se en cas que el temps de residència no sigui superior a tres anys. Què passarà amb aquells alumnes que passin aquí —per les circumstàncies que siguin— un quart any?. Evidentment, en un sol curs s'hauran de posar al nivell exigít dels tres anys anteriors.

Debut a la situació sociolingüística que patim, som conscients que la tasca és dura, que continuament ens trobarem en conflictes i que depen de les autoritats competents donar-los una solució justa. Es té resolt, per exemple, el cas que un reduït nombre d'alumnes exigeixi un ensenyament en castellà en front d'una majoria que l'exigeixi en català (o viceversa)?. Quins drets han d'esser prioritaris?.

Per últim, ens preocupa realment que una Llei que ha tardat tan de temps en publicar-se, no tardí atre tant en posar-se en vigor. Què s'ha fet de positiu respecte al desenvolupament de l'articulat quan falten manys de dos mesos per començar un nou curs escolar?.

En fi, aquestes i moltes altres són les reflexions que ens podriem fer en torn a aquesta Llei. Es tasca de tots dur-la endavant, del MEC controlar la seva correcta aplicació, del Govern de la Comunitat Autònoma el posar els mitjans econòmics suficients, però sobre tot, la voluntat política per a complir i fer complir aquesta Llei, i això, la voluntat política del Govern, és el que més ens preocupa.

Col·legi de Llicenciats.

Cicle Inicial

Llaüt 1-2

TONI SERRÀ - GENTIL PUIG - MARIA FRADERA - ENRIC LARREULÀ - PILAR PARÍS

LLAÜT-1 Primer curs Toni Serrà - Gentil Puig

Consta de 22 unitats estructurades internament en les seqüències següents:

Exposició del tema; Inici de la lectura; Reflexió fonètica; Fixació del lèxic; Plantejament d'estructures morfosintàctiques bàsiques i Treball sobre llenguatge oral.

Les activitats són pròpies d'aquest nivell: relació objecte-paraula; jocs amb sons, paraules i gestos; classificació de paraules; cançons, dibuixos i solució d'endevinalles.

LLAÜT-2 Segon curs Toni Serrà - Maria Fradera - Enric Larreulà - Pilar París - Gentil Puig

Consta de 22 unitats distribuïdes internament en set apartats:

Lectura; Què he llegit?; Treballam sa lectura; Racó de ses paraules; Aprenem a escriure; Treballam sa llengua; Comentam ses imatges; Ara ens divertim.

Les activitats estan lligades a les del nivell precedent i se n'hi introdueixen de noves, com ara mostres d'invençió, mots encreuats, formes de llenguatge icònic, refranys i embarbussaments.

LLAÜT-1 i LLAÜT-2 són dos llibres de llengua adreçats als estudiants del Cicle Inicial d'EGB de les illes Balears. Aquests textos escolars han estat elaborats per un equip homogeni de professors i compten ja amb una experimentació enriquidora en moltes escoles.

OBJECTIUS: Motivació de l'expressió oral dels infants; integració en estructures senzilles de la llengua que els envolta; reflexió sobre la identitat fonètica de la seva llengua; maneig del vocabulari bàsic per edats i introducció al vocabulari temàtic.

 editorial vicens-vives[®]
plena dedicació a l'ensenyament

C. Gremio Tonelero, 36, nau -G. 07009 Palma Mallorca. Tel. (971) 29 56 57

**normalització
lingüística
a debat**

1986-87 Primer curs escolar
amb Llei de Normalització Lingüística

Ja tenim Llei de Normalització Lingüística, enmig del silenci total dels mitjans de comunicació i de la ignorància generalitzada del poble, al qual es suposa que defensa la Llei.

Lluny queda la campanya de l'OCB "Llei de N.L. ara", l'actitud oposada d'AP i les reticències del PSOE a donar-li suport pels dubtes que els creava que un govern AP hagués d'impulsar la Llei. El temps ha passat i les coses es veuen ara d'una òptica diferent. Així, fins i tot, resulta irònic que la nostra llei, la que ha presentat un govern d'AP, es pugui qualificar d'anticonstitucional (recordem que els articles 5 i 7 són idèntics als que han estat condemnats d'anticonstitucionals a Catalunya) i vengui a sumar-se a la de Galícia, País Basc i Catalunya l'única no anticonstitucional haurà estat, curiosament, la del País Valencià-PSOE, també la més pobre i mísera.

Ha estat necessària una tramitació llarga, on els resultats finals no corresponen ben bé a la riquesa del projecte inicial. Sembla que un dels capítols que han retressat més la llei ha estat el d'ensenyament, per la peculiaritat i conflictivitat que suposa no tenir transferides les competències.

Aquest és un dels primers factors a observar. ¿Voldrà dir això que el curs 86-87 continuarem amb el tarannà de "passar-se la pilota" la Conselleria i el MEC, mentre la Llei deixa de desenvolupar-se, impulsar-se i aplicar-se?. La mateixa llei preveu que mentre no hi hagi competències la Conselleria establirà els corresponents convenis de cooperació. Ara bé, després de la ineficàcia del conveni del curs passat —que podem dir que ha finalitzat sense que arribàs a aplicar-se és evident que caldrà estar atents a aquesta gestió.

Tanmateix, no hem d'oblidar que aquestes competències foren sol·licitades pel Parlament Autònom davant les Corts Generals i denegades pel Govern PSOE. S'ha d'interpretar, per tant, que el govern estatal assumeix la responsabilitat de vetllar per la llengua catalana a les Balears en tots aquells aspectes en què no vol donar competències i que vol compartir l'article tretze de l'Estatut via l'article 3 punt 3 de la Constitució. És evident que aquí té un paper decisiu a jugar la figura del Director Provincial del MEC. Esperem un canvi d'actitud o, en el cas de substitució de la persona, que no tenguí la quasi única preocupació d'un càrrec important a Madrid, fermat de mans pel que suposa haver de fer una gestió que no obstaculitzi aquesta carrera.

viatges s.a
Tramuntana

GAT.725 C/31 DICIEMBRE,12 Tels.20 46 00-20 45 02-03 PALMA DE MALLORCA

L'AGENCIA AL SERVICI DEL POBLE MALLORQUI

El que és necessari des d'ara és enfilat el nord cap a la Llei de Normalització Lingüística i recuperar tot el temps perdut. En aquest sentit és aportat analitzar que pel que fa a la nostra Llei és pràcticament idèntica a la de Catalunya. Només al primer article (17 a Balears i 14 a Catalunya) del títol d'ensenyament podem observar que ha estat sensiblement rebaixat. Mentre que a Catalunya diu: "El català, com a llengua pròpia de Catalunya, ho és també de l'ensenyament..." aquí diu: "El català, com a llengua pròpia de les Balears, és oficial a tots els nivells educatius". D'aquesta manera es romp el parellisme amb l'art. 6 que fa referència al català, com a llengua pròpia de la Comunitat, ho serà també de l'Administració.

De fet, aquest ha estat un article fonamental en el qual s'ha basat bona part de l'important acció normalitzadora realitzada a l'ensenyament a Catalunya.

Jo diria que aquesta Llei, com totes d'altra banda, pot possibilitar una gestió magra, fins i tot nul·la, però, també, pot permetre unes quotes d'acció normalitzadora altes, tant o més com les de Catalunya. Tot serà qüestió de voluntat política i de pressió social. En aquest sentit, vull destacar aquells articles que consider més importants, que donen una passa endavant i reclamen una aplicació immediata si es vol fer bon camí per a la normalització a l'ensenyament.

L'art. 22 punt 2, diu que en tots els centres d'ensenyament el català ha de ser progressivament el vehicle d'expressió normal, tant intern com extern i als documents administratius. Això es podria dir senzillament que el català ha de ser progressivament la llengua pròpia de l'ensenyament i ve a suplir la manca de contingut que ja he expressat que té l'art. 17. A més l'Administració té el deure legislatiu de posar les mesures pertinents perquè així sigui.

L'art. 18 punt 1 estableix que els alumnes tenen el dret a rebre el primer ensenyament en la seva llengua, sigui catalana o castellana. Cal entendre, tal com s'ha entès a Catalunya, que els alumnes catalanoparlants han de fer l'ensenyament en català per dret.

D'altra banda, el punt 2 del mateix article estableix que els pares o tutors poden exercir en nom de llurs fills aquest dret. Això vol dir, en virtut de l'art. 22 punt 2, que l'Administració ha de posar en marxa un pla d'ensenyament en català per immersió, especialment a Palma i a pobles amb

forta immigració, per tal que els pares que ho vulguin puguin fer efectiu el dret a rebre l'ensenyament en la llengua del país, encara que aquesta no sigui la que usen habitualment a casa. Recordem l'èxit del programa d'immersió del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya a més de 500 escoles situades a llocs de forta immigració i que segueixen amb bons resultats més de 40.000 alumnes.

No oblidem, també, que aquesta és la millor manera d'assegurar un coneixement oral i escrit del català, una instrucció de continguts propis i un arrelament socio-lingüístic-cultural perfectes dels nins i nines fills d'immigrants, i poder, a la vegada, donar compliment al que preveu l'art. 20, sobre l'exigència de poder utilitzar normalment i correctament ambdues llengües en acabar el període d'escolaritat obligatòria.

L'art. 23 punt 2 assenyala la necessitat de coneixement oral i escrit del català per part de tots els professors que imparteixen l'ensenyament a les Balears. Per tant, és necessari crear un reciclatge efectiu que en pocs anys permeti aquests coneixements (punt 3) i que a la vegada s'apliqui a efectes de concursos i dotació de places per tal de donar-li contingut i necessitat.

Menció especial s'ha de fer a la modificació dels plans d'estudi de les Escoles Universitàries de Formació del Professorat d'EGB (punt 1) aconseguint que els nous mestres surtin ja amb la capacitat de poder fer l'ensenyament en català.

Finalment, s'imposa la revisió de l'ingrés a la "carrera docent" i al concurs de trasllats de manera que sigui assegurat aquest coneixement (punt 4). Això requereix una posició ferma, recordem la dura polèmica en aquest sentit entre Catalunya, Madrid i el Tribunal Suprem.

Es evident que els camins estan traçats i que feina no en manca, tenim l'exemple d'altres territoris que ens serveixen d'orientació.

El que ens fa falta ara mateix, per no perdre el tren del curs pròxim, és una agilitat legislativa que desenrotlli la Llei i demostrï la voluntat de dur-la endavant. En aquest sentit, no sols pel que fa a l'ensenyament, sino a tota la llei, és urgent la creació d'un Departament de Política Lingüística, o similar, que vetlli, orienti, estimuli i promogui tota aquesta immensa tasca.

Comissió per a l'Ensenyament i Normalització del Català

**normalització
lingüística
a debat**

**TOTS EL ANIMALS SON IGUALS
PERO ALGUNS ANIMALS SON MES IGUALS
QUE D'ALTRES**

En fou un clar símptoma. El 29 d'abril el Parlament de les Illes Balears aprovà la Llei de Normalització Lingüística i gairebé ningú no se'n va témer. Els mitjans de comunicació hi dedicaren poquíssim espai, tot i que la celebració del II Congrés Internacional de la Llengua Catalana semblava haver de servir de ressonador. I de llavors ençà, res més.

Sens dubte, si no canvien molt les coses, encara que la Llei estigui molts anys en vigor quasi ningú no se'n temerà i de res no haurà servit. I és que el tema de la llengua és considerat marginal i, fins i tot, sobrer i molest; tant a nivell d'Estat com a les nostres Illes. I en això coincideixen mitjans de comunicació i partits polítics.

Totes les Lleis de Normalització Lingüística en vigor al nostre Estat són molt semblants perquè s'han hagut de cenyir al mateix marc. Però, sobretot, s'assemblen en un fet: el que normalitzen és el castellà fora del seu territori.

A les comunitats autònomes castellanoparlants, no hi ha cap llei de normalització lingüística escrita ni aprovada, perquè se n'apliquen una de molt senzilla i que tenen ben assumida: "El castellà és la llengua pròpia. Es l'única llengua oficial. Tothom té el deure de conèixer i usar la llengua castellana". Tan senzill com és! Com aquesta haurien de ser les lleis de normalització lingüística de la resta de comunitats.

Però l'Estat ho té ben clar. A pesar de constitucions, estatuts i lleis de normalització, hi ha dues classes de llengües: la castellana (o espanyola, tant és) i la resta. I per tant, com a mínim lingüísticament, dues classes de súbdits: els de primera i els de colònies.

Els súbdits de primera tenen una sèrie de drets i deures en relació a la seva llengua pròpia i cap obligació envers les altres. Els de colònies, els perifèrics,

els mateixos drets i deures envers la llengua dels de primera i els deures que lliurement vulguin atorgar-se en relació a la seva. Minses diferències de tracte.

Per acabar d'adobar-ho, segons un nou dictamen del Tribunal Constitucional, és obligatori a tot l'Estat conèixer el castellà; i, en canvi, no es pot obligar ningú a conèixer cap de les altres llengües, encara que sigui dins el seu territori.

No és aquesta una interpretació que pot entrebancar qualsevol Llei de Normalització Lingüística? Quines possibilitats de sobreviure té una llengua que no és obligada ni en el seu àmbit territorial? Els qui fan preceptiu el coneixement del castellà dins i fora del seu territori en deuen tenir la resposta.

En el fons, declaracions d'igualtats i llibertats com la dels porcs d'Orwell que encapçala aquest escrit.

De tota manera, encara que els instruments siguin escassos i defectuosos, qualche cosa podria fer-se amb la Llei de Normalització Lingüística. Però, què podem esperar dels nostres governants o dels nostres polítics-alternativa? Per un costat, els primers, fidels representants del que és la identificació amb els colonitzadors, que des que tenen un poc de poder polític han volgut dissimular el seu autoodi clànic amb una lleu pel·lícula transparent i plena de fissures.

Uns altres que, després de les darreres eleccions, reculen a storats renegant i desdint-se de la passeta regionalista que havien dat perquè en lloc de fer-los guanyar vots, n'han perduts.

D'altra banda la resta, que es declara impotent i travada davant els seus capitosts monolingües o que renuncia a qualsevol cosa a canvi d'honors i presidències.

I, mentrestant, una comunitat catalanoparlant en regressió que tant li és o que hi acluca els ulls.

En resum, lleis, decrets, etc.: tot molt bé. Són com la cigarreta que els botxins atents i pulcres permeten fumar al condemnat a mort davant l'escamot que l'ha d'afusellar. Però, a vegades, mentre el reu hi pega les darreres xuclades, arriben els bons al.lots que es carreguen el piquet i la caserna i alliberen el condemnat. Això sí, a les pel·lícules.

Joan Melià.

 normalització
lingüística
a debat

UNA LLEI PERQUE TOT CONTINUI IGUAL

Encara que tothom ja ho sap, direm una vegada més que l'article tercer de la Constitució espanyola ha vingut a barrer les portes a una possible (?) igualtat real entre les llengües d'aquest Estat i a la normalització de les subjugades. No solament la lletra del dit article, és clar, sinó l'esperit de domini i d'intransigència de què és fruit, ancestral i profund, que es manifesta en totes les actuacions en matèria lingüística dels governants espanyols, de dretes i d'esquerres, del Règim Anterior i del Règim Actual i de tots els règims que hi ha hagut i que hi haurà.

L'article tercer de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears és una pura deducció d'aquell altre article tercer i per tant el passarem. I ara ve la tercera baula de la cadena jurídic-lingüística: la Llei de Normalització Lingüística que acaba d'aprovar el Parlament balear. Recordem que en un principi n'hi havia que no en volien de Llei de Normalització. Les llengües no es normalitzen a cop de llei sinó amb bona voluntat, deien. Bona voluntat, per cert, que qualsevol pot avaluar fàcilment pegant una simple ullada al funcionament lingüístic de qualsevol conselleria. Però heus ací que una vegada més s'ha produït el miracle de l'Estat de les Autonomies: si uns en tenen n'han de tenir tots.

Aquí la qüestió és la següent: ¿esgota aquesta llei les possibilitats que ofereixen la Constitució i l'Estatut? O més ben dit: ¿amb quina lectura d'aquests dos textos s'ha fet la llei, amb una lectura madrilenya o amb una lectura inspirada per la voluntat de servei als interessos nacionals?. Aquí està el re. Lamentablement ha estat més la primera que la segona, lamentablement s'ha repetit l'error de la llei del Principat, lamentablement no s'ha escoltat ni l'Obra Cultural Balear ni tots els qui deien que calia compatibilitzar fins allà on fos possible la doble oficialitat que imposa la Constitució amb el principi de territorialitat. Calia —i cal— sostenir amb tenacitat que l'oficialitat del català i l'oficialitat del castellà ni són d'igual naturalesa, ni tenen els mateixos fonaments ni tenen les mateixes finalitats. Amb aquest principi es podria conduir

adequadament la doble oficialitat, tendint a fer de la primera (la del català) una oficialitat de caire territorial —encaminada a fer realment del català la llengua del país— i de la segona (la del castellà), una oficialitat de caràcter personal orientada a garantir la validesa de les actuacions individuals dels ciutadans castellanoparlants. Algú em dirà que una llei així en volar cap a Madrid s'hauria estavellat contra el mur ferrís de la incomprensió. Pot ser, però l'obligació del polític i del governant és vetllar pels interessos del poble que representa; si no, caldrà veure al servei de qui o de què està.

Res de tot això hi ha darrera la nostra nouada Llei de Normalització Lingüística, que —llevat d'alguns articles, com els que es refereixen a la toponímia o la retolació pública— és una solemne proclamació de drets individuals i un conjunt de declaracions de bona voluntat i de bones intencions: “normalitzar” el català, “equiparar” les dues llengües i allò que per a alguns és l'aspecte més transcendental de la normalització, la protecció de les modalitats insulars, no fos cas que algun pobler tingués la vel·leïtat de dir *fugir* en lloc de *fogir*. Es una llei ambigua que permet molt, però no obliga a quasi res, per la qual cosa el rendiment que se'n pugui obtenir no depèn tant de la mateixa llei com de la voluntat dels poders executius que han (o no han) d'aplicar-la.

L'únic que tenim davant són interrogants. Centrant-nos en el terreny de l'ensenyament, l'article 18 proclama el dret dels infants a rebre el primer ensenyament en la seva llengua, catalana o castellana. ¿Caldrà a partir d'ara que les escoles que vulguin fer ensenyament en català ho sol·licitin i superin un caramull de tràmits i obstacles, mentre que res d'això no s'exigirà a les escoles que vulguin fer ensenyament en castellà?. ¿Estaran reciclats tots els mestres d'aquí a tres anys, tal com estableix la disposició addicional setena?. Aviat ho veurem. Diuen que feta la llei feta la trampa, encara que en el nostre cas la trampa està parada des de fa molt de temps. I la trampa és que aquí el català sigui legalment possible per a aquells qui el demanin, però per a aquells qui no demanen res —que són la majoria— l'espanyol sigui implacablement automàtic. Així va la normalització.

GABRIEL BIBILONI
Professor del Departament
de Filologia Catalana.

VOLEM MITJANS DE COMUNICACIÓ EN CATALÀ

Ara!

CARTA AL DIRECTOR

PER LA NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA DEL CATALÀ EN ELS MITJANS DE COMUNICACIÓ

Benvolgut amic:

Possiblement hauràs vist en algun dels diaris de Palma el manifest que t'adjuntam (*). Donada la teva sensibilitat lingüística, estam segurs que estaràs d'acord que cal posar en marxa, com més aviat millor, el projecte que anunciam. I creim que la normalització lingüística en els mitjans de comunicació s'ha d'aconseguir ara, perquè, si no, amb la pressió castellanitzadora d'aquets mitjans tan poderosos (premsa, ràdio, TV, cinema, publicitat) hauríem perdut una batalla essencial en la recuperació de la nostra llengua i de la nostra cultura. I potser aviat el procés de pèrdua progressiva d'identitat cultural serà irreversible.

Aquest esforç de normalització lingüística s'uneix als que van duent a terme altres col·lectius com la nostra mateixa Obra Cultural Balear, la CENC, etc.

L'experiència de VOLTOR III, S.A. establint en un temps ben curt la recepció de la Televisió de Catalunya a Mallorca, tasca que seguim pensant que ha estat essencial per als nostres propòsits, ens ha donat molt de coratge. Però, alhora, ens fa veure ben clar que només comptant amb un fort i variat suport social i econòmic i amb una gestió professional podrem enfrontar-nos amb la tasca de tirar endavant i mirar de dur a bon port almenys una desena de "projectes Voltor" en camps tan variats com els que figuren en el manifest. Només amb aquesta mobilització de l'opinió pública, la qual volem aconseguir en els propers mesos amb mitja

pàgina setmanal en els més importants diaris i publicacions de les Illes, podrem arrossegar institucions i col·lectius, ja que tothom creim que estarà d'acord en la justícia del que exigim i, per tant, tindrèm possibilitats molt serioses d'aconseguir el que volem, en nom del nostre poble i del seu principal signe d'identitat que és la nostra llengua.

Cal que tots hi posem l'esquena, si no volem que es quedi en un seguit de bons propòsits i que sigui com fer retxes dins l'aigua. Aquest programa requerirà temps i paciència i per això hem cregut pertinent crear un instrument adient i diferenciat de tots els altres i aquest serà VOLTOR, ASSOCIACIÓ PER LA NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA EN ELS MITJANS DE COMUNICACIÓ. Ens hem fixat un termini de tres anys per dur-lo a terme. A través de la convocatòria d'assemblees, la primera de les quals tindrà lloc dia 26 a l'Estudi General Lul·lià a les 8 del vespre, podrem fer balanç de la feina feta i passar comptes. Si tots empenyem en aquest sentit, hi podria haver sorpreses.

Et demanam una vegada més la teva col·laboració: en primer lloc signant el manifest adjunt, i en segon lloc fent-se soci de Voltor. D'aquesta manera sens dubte aconseguirem el que ens proposam.

Moltes gràcies per endavant a la vostra atenció. (Els socis de Voltor no cal que paguin la quota-participació que es demana als qui subscriuen el manifest). També et convidam perquè facis extensiva aquesta invitació a altres persones preocupades per la normalització lingüística.

Ignasi Ribas
President de l'OCB i de Voltor.

(*) El II Congrés Internacional de la Llengua Catalana ha deixat ben palès que el futur, i fins i tot la supervivència, del nostre idioma exigeix la seva presència massiva als mitjans de comunicació, tant audiovisuals com escrits, filmats i tots quants tinguin el suport de les noves tecnologies. La Llei de Normalització Lingüística, aprovada per unanimitat pel Parlament de les Illes Balears el 29 d'Abril de 1986, defineix com a objectiu fonamental "fomentar l'ús de la llengua catalana en tots els mitjans de comunicació social" i compromet al Govern Balear a aquesta tasca de promoció. Les forces socials tampoc no es poden deslliurar d'aquest compromís, especialment a una Comunitat, com la Balear, en la que la situació de la nostra pròpia llengua és tan precària als mitjans de comunicació de masses.

Per això creim que és necessari posar en marxa immediatament, per canalitzar la iniciativa social que ajudi a omplir de contingut i fer complir en tots els àmbits tant les recomanacions del Congrés com els objectius de la Llei, una vasta campanya que faci possible, d'una vegada, la massiva presència del català, llengua oficial de la nostra Comunitat i pròpia de les Illes Balears, a tots els mitjans de comunicació. Aquest immens esforç requereix els instruments adequats, i per això proposam que es dugui a terme a través de Voltor. Associació per a la Normalització Lingüística als Mitjans de Comunicació. Entitat germana de l'Obra Cultural Balear, també sense cap fi lucratiu.

Creim que els objectius essencials que s'han de aconseguir són els següents:

- Creació del Tercer Canal de TV de les Illes Balears, per el procediment més viable.
- Consolidació de la recepció de TV3 de Catalunya a totes les Balears.

- Recepció dels programes en català de la TV del País Valencià, tan prest comencin les emissions.
- Suport per a la millora quantitativa i qualitativa de la producció en català del Centre de TVE a Balears, i emissió de la mateixa en hores de gran audiència.
- Recepció de tots els programes en català de RTVE de Barcelona i València.
- Catalànització de les emissores públiques de ràdio de Balears.
- Que la futura Llei de TV privada respecti plenament i potenciï les llengües oficials diferents del castellà, almenys en l'àmbit de les Comunitats Autònomes on es parlin.
- Creació d'una emissora de ràdio en català seriosa, competitiva, de qualitat i gran abast.
- Creació d'una publicació popular en català, de periodicitat setmanal, que tracti d'assumptes d'interès per al gran públic i de distribució massiva.
- Foment de la producció i exhibició de pel·lícules realitzades, doblades o subtitulades en català, i d'altres mitjans audiovisuals, com el vídeo, i d'edicions fonogràfiques en llengua catalana.
- Fonaments de representacions teatrals, espectacles i altres manifestacions culturals en català.
- Foment del llibre i d'altres publicacions en llengua catalana.
- Implantació del català a la publicitat.

Demanam una gran mobilització de les Institucions, les entitats privades i particulars, ja que és responsabilitat de tots que la nostra llengua pròpia no desapareixi, ans bé es refermi, a tots els mitjans de comunicació.

CURSET SOBRE DRET LABORAL I ADMINISTRATIU DIRIGIT ALS ENSENYANTS DE LES BALEARS

EL SINDICAT DE TREBALLADORS DE L'ENSENYANÇA DE LES ILLES (STEI), en col.laboració amb la CONSELLERIA DE TREBALL I TRANSPORTS DE LA COMUNITAT AUTONOMA DE LES ILLES BALEARS, organitza un curset sobre DRET LABORAL I ADMINISTRATIU dirigit a tots els ensenyants de Privada i Estatal de les Illes.

L'horari del curset serà el següent:

ESTATAL

Dies 22-23-24 de setembre de
17,30 a 20,30.

PRIVADA

Dies 25-26 de setembre de 17,30 a
20,30. Dia 27 de 10,30 a 13,30.

Impartirà el curs l'advocada Catalina Moragues Vidal i el lloc serà la CASA DE CULTURA del carrer Ramon Llull de Ciutat.

Les places són limitades i s'haurà de procedir a fer una pre-inscripció entre els dies 1 i 17 de setembre als locals de l'Stei, C/ Vinyaça 14, 07005 Ciutat. Tel. 46 08 88.

TEMARI DEL CURS.

ESTATAL (DRET ADMINISTRATIU)

1. Concepte i estructura de l'Administració pública.
2. Concepte de Dret Administratiu.
3. Relació jurídic-administrativa.
4. La justícia administrativa: Recurs contenciós-administratiu.
5. Fonaments de l'Administració Educativa: LODE i els seus reglaments.
6. Llei de Mesures de la Reforma Pública: Addicional 15a.

PRIVADA (DRET LABORAL)

1. Les fonts del Dret Laboral.
2. El contracte de treball: Característiques generals.
3. La durada del contracte de treball.
4. El procediment laboral.
5. L'Estatut dels Treballadors.

COL-LABORA

COMUNITAT AUTONOMA DE LES
ILLES BALEARS

CONSELLERIA DE TREBALL I TRANSPORTS

AL SEU SERVEI EN TOTES DIRECCIONS

A qualsevol lloc de les Balears, que vostè es trobi, sempre tendrà a una passa una de les oficines de la Caixa de Balears «SA NOSTRA», que formen la més àmplia xarxa d'oficines al seu servei i podrà utilitzar-hi, amb els més avançats sistemes tècnics, qualsevol dels múltiples serveis que la nostra ENTITAT li ofereix, perquè «SA NOSTRA» és la CAIXA de Balears.

SERVEIS DE "SA NOSTRA"

- Comptes corrents
- Plaquetes d'estalvis
- Estalvi infantil
- Estalvi pensionista
- Imposicions a termini fix
- Transferències
- Domiciliació de pagaments (Contribucions i tributs)
- Pagament de nòmines
- Pagament de Pensions
- Xecs gasolina auto-6000
- Tot tipus de préstecs i entre ells:
 - Préstecs de regulació especial
 - Préstecs Pyme Banc Crèdit Industrial
 - Préstecs Pyme Subvencionats per Govern Balear

- Crèdits Agrícoles
- Crèdi Compra
- Compra i venda de valors
- Assessorament en inversions
- Xecs de viatge
- Canvi de divisa
- Caixes de Lloguer
- Targeta 6000
- Autocaixa (Aragó i Luca de Tena cantonada Aragó)
- Descompte de Lletres
- Lletres al cobrament

TARJETA "SA NOSTRA"

Prescindesqui de l'horari d'oficina. Disposi del seu diners quan vostè ho desitgi. Gràcies a la Targeta «Sa Nostra» pot disposar, ingressar i estar al corrent de les seves operacions sol·licitant el saldo de la seva plaqueta o l'extracte del seu compte corrent.

Es serveixi
Automàticament

CAJA DE BALEARES
"SA NOSTRA"